

tribuna

LIST SLOVENSKE ŠTUDENTOV

LETO XIV.

Ljubljana, 15. aprila 1964

Štev. 13

Konec predavanj za danes? Kdo ve! Sedaj hitijo domov, veseli pomladnega dne. Morda se bodo danes speč vrnili po isti poti, posedli v novih predavalnicah in z željo po znanju prisluhnili predavatelju.

SKUPŠČINA V AKADEMSKEM KOLEGIJU

PREDLOG ZA ENO UPRAVO ŠTUDENTSKIH DOMOV

Pretekli torek so se zbrali na redni skupščini študentje Akademskoga kolegija. Velja poudariti, da je bila to dobra skupščina, kjer je širok krog študentov razpravljal razen o težavah kolegija tudi o splošnih študentskih problemih.

Tudi tokrat so študentje opozorili na slab položaj Akademskoga kolegija. V stalnem pričakovanju, da bodo kolegijaše preselili v nov dom, niso v kolegij v zadnjih letih za opremo in neustrezno kuhinjo ničesar investirali. Naj navedemo, da je celotna oprema v Kolegiju dotrajala, saj je 70 % sredstev, vloženih vanjo, že odpisanih, vendar še ni izločena iz uporabe. V sobah, v katerih stanujejo večinoma po trije študentje, je zaradi prenatrpanega in neustreznega inventarja težko študirati. Tako morata npr. dva študenta študirati na postelji, da lahko tretji študira pri mizi. To neprijetnost zlasti občutijo študentje tehniških fakultet, ki izdelujejo seminarske naloge in vaje iz risanja. Takšno stanje zgovorno ilustrirajo odgovori študentov v anketi o socialni problematiki študentov v Kolegiju, ki so jo pred nedavnimi izvedli člani odbora Zveze študentov. Tako je 90,64 % anketiranih odgovorilo, da so nezadovoljni oziroma delno zadovoljni s sobno opremo, 61,82 % jih moti prenatrpanost v sobah, medtem ko si 63,64 % študentov želi v sobi manj sstanovalecev, da bi lahko nemoteno študirali.

Kaj storiti za izboljšanje standarda v Kolegiju? Nedvomno bi morali predvsem investirati v opremo, ki bi jo ob preselitvi lahko premestili v novi dom. Še posebej so študentje omenjali nove polkavče in žimnice. Razen tega bi bilo za izboljšanje standarda potrebno znižati kapaciteto doma, kar so sicer sklenili že na jesenski skupščini. Tudi v torek so v Kolegiju ponovno sprejeli sklep o znižanju kapacitete za toliko mest, da bo bivanje v domu ustrezalo higienskim principom. Moramo se pridružiti mnenju kolegijašev, ki sodijo, da stanovanjsko stisko študentov ni mogoče urejati tudi s trpanjem študentov v Akademski kolegij. Tako so že lani sprejeli sklep, da bodo postopoma preuredili »trojke« v »dvojke«. Doslej so znižali kapaciteto doma za 27 postelj. Svet zavoda je sklenil do jeseni zmanjšati kapaciteto za 30 postelj. To število pa je premajhno, da bi lahko bistveno pripomoglo k izboljšanju življenjskih pogojev v Kolegiju, zaradi česar bi bilo treba bolj energično pospešiti uresničitev sklepa.

Razen zahteve, naj bi hrano v Kolegiju kvalitetno izboljšali, so na skupščini govorili tudi o drugih problemih, ki zadevajo študente. Med najbolj zanimivimi predlogi, vrednimi premisleka, je bil tudi ta, naj bi imeli študentski domovi v Ljubljani skupno upravo. Uresničitev te zamišlj bi nedvomno imela za domove ugodne ekonomske posledice. Med drugim bi odpadle težave pri vsklajevanju pravilnikov doma, brčkone pa bi bila skupna uprava domov tudi bolj funkcionalna. Razen tega so na skupščini razpravljali tudi o gradnji študentskih domov. Diskutanti so se zavzemali, da bi morali tudi študentje bolj seznanjeni s perspektivnim načrtom gradnje študentskih domov in z njihovimi idejnimi rešitvami. Pri tem so opozorili, da je graditev študentskih domov na med seboj oddaljenih mestih neekonomično, še posebej, ker menza v študentskem naselju ne dela s polno zmogljivostjo.

Stanovanci Kolegija so razpravljali tudi o sprejemanju v študentske domove in zavrnil predlog pravilnika, ki ga je izdelala socialna ekonomska komisija univerzitetnega odbora ZŠJ. S tem so zavrnil sistem sprejemanja na osnovi rang lestvic.

Na koncu naj povemo, da je upravni odbor Akademskoga kolegija poslal izvršnemu svetu SR Slovenije prošnjo za subvencije, s katerimi bi krili stroške za zvišanje osebnih dohodkov uslužbencev zavoda in obrtniške storitve, razen tega pa je zaprosil izvršni svet tudi za dotacijo, s katero bi kupili novo opremo. Drago Mirošič

Enotnost aktivnih ali neaktivnih?

Tokrat smo postali ošt tedna mi sami — Tribuna: konica med študenti, na katero so letele strele družbene kritike: konstruktivne in nekonstruktivne.

Trenutno obstoječi rezultat je eden od odlomkov v zaključkih I. republiške konference Zveze mladine Slovenije: »Konferenca obsoja razne socializmu sovražne in škodljive članke v reviji Perspektive, hkrati (!) pa zahteva večjo odgovornost tudi (?) pri urejanju študentskega lista Tribuna«.

Ce zahteva večjo odgovornost pri urejanju Perspektive in Tribuna, ne pa administrativne ukrepe, je to vsekakor hvalvredno in socializmu koristno, čeprav bi lahko oziroma bi morala obsojati tudi nekatere članke v nekaterih drugih naših revijah in časopisih ter zahtevati večjo odgovornost pri njihovem urejanju.

Odklanjanje pa vsako-možno namigovanje na socializmu škodljive članke v Tribuni. Na članke v Tribuni se mora namreč gledati kompleksno, ne pa iztrgati iz množice številč Tribune eno samo Tribuno, poiskati v njej en sam članek in na podlagi

tega članka obsojati vso Tribuno kot časopis.

To je sicer karikatura nekonstruktivne kritike, vendar le-ta obstaja le nekoliko spremenjena. In takšno nekonstruktivno kritiko obsojamo.

Strinjamo se, da so bili nekateri članki v Tribuni, če se jih vzame ločeno od drugih člankov, sovražni socializmu in bi kot taki — recimo na letakih — postali socializmu celo škodljivi. Niso pa škodljivi socializmu v sklopu drugih in pozitivnih člankov. V tem kompleksu postajajo socializmu koristni, saj izpovedujejo demokratičnost družbe do različnih mišljenj, njeno trdnost in so eden od povodov za ustvarjanje socializmu koristne enotnosti prej neenotnih ali aktivne enotnosti — poprej tiho neenotnih.

Hkrati sprejemamo konstruktivno kritiko, kolikor je bilo doslej protičlankov premalo ali jih sploh še ni bilo, čeprav nestrpnost tudi tu ni primerna.

Mrtvilo je popustilo, cvetje bo vzbrstelo. Zakaj bi se plašili še ne povsem odprtega popka?

TINE HRIBAR

OST TEDNA

Klic k ustvarjalnemu soočenju s stvarnostjo

OB RAZPRAVAH O SOCIALISTIČNI VZGOJI MLADIH

Prijatelj, ki je kot vojak doživel srem-sko fronto, tisti poslednji, krvavi, a zmagovit napon naše revolucije, mi je pripovedoval: »Vsi mi smo imeli tedaj v zgoj prihodnosti, skupno, zanosno, in vsak izmed nas je imel svojo, realno, konkretno vizijo; fantije iz siromašnih vaških koč so sanjali, na primer, o milu in zobni krtački...«

Vulgarno bi bilo trditi, da so revolucijo spodbujale in nosile tako drobne želje. Toda spodbujala in nosila so jo konkretna človeška hotenja, hotenja, ki jih stara družbena razmerja niso niti slišala niti dopuščala.

Naš družbeni načrt se je porajal in oblikoval ob nenehni soočenju s stvarnostjo v ljudeh in v svetu, ki nas obdaja. Naše vizije, ta nenehna protitež in hkrati dopolnilo našega nezadovoljstva z že doseženim, to gibalno vseh naših potreb, ustvarjenih energij in naporov, niso in ne bodo bili sanjski prividi. Ustvarjamo ne za neke daljne rodove, temveč zase. Naše vizije so in morajo biti realne, stvarne in otipljive.

Cez toliko in toliko let želimo človeški in materialni potencial uveljaviti do tiste stopnje, ki ji obči dogovor dopušča oznako »razvita industrijska družba«. To je vsebina in smoter naših bojev za socializem. A ne samo to! Se zdaleč ne samo to! Blaginja industrijskega razvoja — vidimo in se zavedamo — sama po sebi še ne more biti cilj. Prebivalci Zemlje, ki so jo že doživeli, je ne občutijo kot svojo človeško srečo, pač pa vse bolj, z vse večjo grozo, kot zlato ječo svoje odtujenosti in popredmetenosti. Človek ni več človek. Človek ni več gospodar svojega življenja.

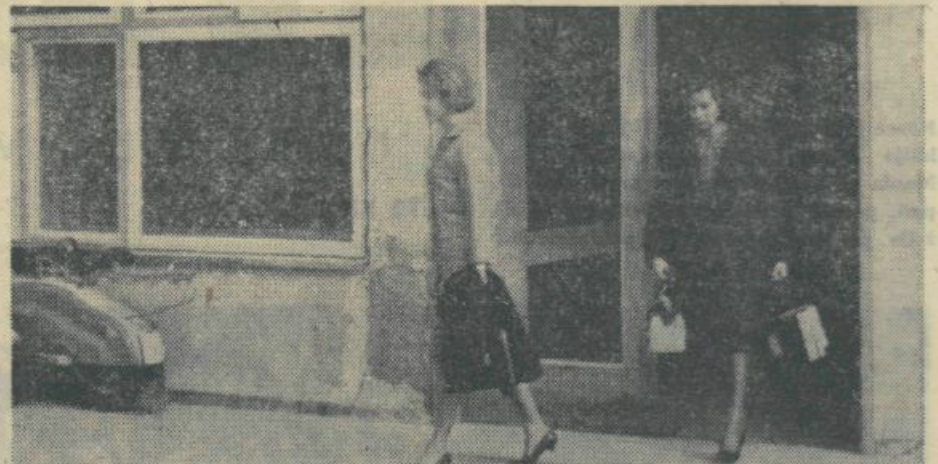
Taka družba ni vrednota in ne more biti cilj. Taka družba terja in mora terjati revolucijo. Revolucijo za človeka, za uveljavitev in sprostitve vsega elementarno človeškega v njem.

Ta revolucija — mi smo jo, vsaj v osnovi, izbojevali — pa je naše izhodišče. In zato natančno vemo, da lahko svoj cilj, vzpon v vsestransko ekonomsko razvitost, dosežemo in doživimo edino z vzponom v razvito, svobodno, socialistično človeško skupnost. Industrijski kombinat, avtomobilska cesta, plantažni nasad, znanstveni inštitut, veleblagovnica, televizijski studio — bodo dobili svoj pomen in postali vrednota za nas samo, če jih bomo, sleherni med nami, občutili kot sredstva za svoje človeško uveljavitev, če jim bomo gospodariji, svobodni in sproščeni, zavestni in odgovorni. Kajti naša konkretna in neizpodbitna potreba je biti svobodni in imeti možnost za uveljavitev svojih človeških hotenj. Ne kakršnikoli hotenj in še posebno ne potreb, ki bi se hotele uveljaviti na

škodo soljudi, pač pa tistih, ki so realne, možne, ki jih občutimo kot družbene. Razvita družba je prvi pogoj za ustrezno zadovoljevanje človeških potreb; realna, zavestna ocena potreb in možnosti pa je prvi pogoj za smotno oblikovanje proizvodnega, ekonomskega razvoja. Oba elementa sta v naši družbeni praksi, če želimo uresničiti svoje načrte, neizogibno povezana in neodvisna. Revolucija v človeku in v stvarnosti, ki ga obdaja in oblikuje medčloveške odnose, toda revolucija za človeka, za njegovo srečo in svobodnost, za likvidacijo vseh ječ, kamnitih ali zlatih, naj so jih ustvarili soljudje ali stvari — to je konkretno, ne sanjsko, ne idealističen cilj.

In v teh miselnih okvirih velja govoriti o socialistični vzgoji mladih ljudi. Naš cilj so razviti in kvalitetna industrija, sodobna kmetijska proizvodnja, bogato založena trgovina, svobodna kulturna ustvarjalnost, torej proizvodnja, ki bo dajala blaginjo in dopuščala človeku, da bo dihal globoko in živel kot ustvarjalna osebnost. Proizvodnja in ustvarjalnost pa sta odvisni zgolj in samo od človeka, od njegovih zavestnih spoznanj, od njegovega razumevanja možnosti in potreb ter njihovega vsklajevanja, od njegovih delovnih navad in daljnosežnosti odločitev, od njegovega pojmovanja pravic in odgovornosti. Socialistična vzgoja mladih ljudi torej vključuje vse to: izobrazbo, delovno sposobnost, človeško in družbeno zrelost.

Več kot očitno je, da velja na vse to opozoriti danes bolj kot kdajkoli. Naše šole ob vsem svojem razmahu ne opravljajo svojega poslanstva. Res po krivdi materialnih zapletov, a tudi — in predvsem — po krivdi našega marsikdaj in marsikje brezbržnega odnosa do izobraževanja, do potreb po izobraževanju; saj smo jih — priznamo si — pojmovali kot neko stransko, sekundarno, pomožno področje družbeno ustvarjalnega dela. Zavoljo tega se nam je zgodilo, da so naše šole, od najnižjih do najvišjih, zamenjale kvaliteto. Posledice niso razveseljive: skoraj četrtina jugoslovanskih je še na ravni nepismenosti, čeprav je mnoge med njimi zajeto (ali pa bi jih bilo moralno) obvezno šolanje; absolutni srednji šol prihajajo v prakso ali na visoke šole, po zatrevanju njihovih starejših delovnih tovarišev ali učiteljev, s pomanjkljivim znanjem; in absolutni visoki šol se kot strokovnjaki na svojem delovnem področju na pogostejše tudi ne uveljavijo kot avtoriteta razvoja — predvsem spet zaradi pomanjkljivega strokovnega znanja. ... »Enkrat ena je,« je dejal Milentije Popović na beograjskem mladinskem plenumu, ki je pred dvema mesecema načeljal pogovor o socialistični vzgoji mladega človeka, »da razvita industrijska družba ne moremo postati ob tako pomanjkljivih delovnih navadah, kakršne imamo od nekaterega delavca do znanstvenika.« A o tem govorijo podatki, na katere v resnici ne moremo biti pozorni: naše industrijske kapacitete so izkoriščene komaj polovično. ... »In medtem ko so dosedanja preizkušnja zmogljivosti neracionalno, pomanjkljivo izkoriščene,« nam je na I. konferenci Zveze mladine pred dnevi povedala Vida Tomšič

čeva, »imamo podatke o tem, da so v vsaki izmed naših občin že pripravili po najmanj en projekt za gradnjo novih tovarn.« Načelo, da želimo studiozno in realno ocenjevati dane možnosti ter z maksimalnim naporom volje in sil delovati v njihovem okviru, se je deformiralo v megalomanijo, privatno in družbeno. Oziroma se v zrcalo in najdemo mero svoje nepočakanih. Privatno: za fasado avtomobila in lepega plašča smo marsikdaj skrili pomanjkljivo kosilo in brezbržni odnos do zdravja in družinske vzgoje svojih otrok. Družbeno: za lepo procelje novega tovarniškega obrata smo skrili dejstvo nizke proizvodnje, majhnih osebnih dohodkov, petih zares delovnih ur v osemurnem delovniku in ne navsezadnje tudi prezadolženosti ter neurejenih odnosov znotraj kolektiva. ... Trgovina nam je ponujala več, kot smo mogli kupiti; mi pa nismo znali trezno premisliti, kaj zares zmoremo in česa ne. To na je že vprašanje zavestne odgovornosti.

Socialistična vzgoja pomeni znanje, realizem, zavest odgovornosti in delovno angažiranost. Pomeni — z drugimi besedami — vzgojo samoupravljalca, ki bo postal subjekt družbenega gibanja, njegov nosilec in ustvarjalec: kot posameznik, vključen v svojo družbeno skupnost — in bodo njegove osebne potrebe vsklajene z družbenimi, njegovo delo pa svobodno in ustvarjalno vključeno v družbeno delo.

Vendar pa je zapisani odstavek samo načelo, izraženo je v stoterih in tisočih različnih. Naša dolžnost je, da ga realiziramo v vsakem konkretnem trenutku in v vsaki konkretni sredini, upoštevajoč pri tem dejanska razmerja in dejanske možnosti.

Vprašamo se, seveda, kdo smo to — mi? Mi, ki želimo delovati med ljudmi in v družbeni stvarnosti? Mi, ki se imenujemo subjektivne sile?

Tu ni in ne sme biti meja niti v pojmovanjih niti v praktični izvedbi. »Subjektivna sila« je sleherni izmed nas, ki si prizadeva v sebi in v soljudih vzbuditi ustvarjalni odnos do družbenega dogajanja odnosov do znanja in spoznanj in zavestne odgovornosti. Odgovornost za ure-

jevanje družbenih zmot in družbenih zapletov prevzemamo nase — ne moremo je odvrniti s sebe in je prepuščati nekemu drugemu, naj se imenuje funkcionar ali družbeni aktivist ali predstavnik oblasti ali direktor; subjekt oblasti moramo postati sami, s svojim samoupravljalnim položajem, vendar tudi — in predvsem — s svojim samoupravljalnim znanjem, analitičnostjo, realnostjo in zrelostjo, s svojim konkretnim ustvarjalnim delom.

Te zrelosti, tega znanja, tega analitičnega odnosa do stvarnosti pa se, kajpada, ni mogoče učiti kot šolske lekcije, mogoče si jih je pridobivati samo v ustvarjalni, odgovorni delovni angažiranosti, v sodelovanju pri odločitvah, v akciji, ki terja in spodbuja nenehno dopolnilno učenje, poglobljanje in preverjanje, torej zorenje človekove osebnosti, njegovo kritičnost do sebe in drugih, njegov ustvarjalni zanos in naposled tudi njegovo lastno življenjske norme, s katerimi se bo svobodno vključeval v svojo družbeno, človeško skupnost.

Vsakičen odnos podrejenosti ali nadrejenosti se anulira tisti hip, ko smo vsi prisotni človeško zreli in odgovorni. Temu družbenemu idealu, ki ga že postopoma realiziramo, se lahko približujemo samo z razčisteno zavestjo, da sta materialni razvoj in reintegracija človekove osebnosti dva neločljiva elementa enega samega procesa, procesa socialistične vzgoje nas samih v naši lastni ustvarjalni angažiranosti.

Celotna razprava, uglasena na temo »Socialistična vzgoja mladih«, razpira tako ponovni, poglobljeni pretres vseh gibal našega družbenega življenja; kliče nas iz morebitne omrtvičenosti k resni, aktivni, življenjsko skrajno angažirani družbeni dejavnosti. Opozorilo, ki ga daje, moramo sprejeti vsi, mladi sami, mladinski funkcionarji in vsi ostali, ki v tej ali oni sredini formiramo svoj odnos do mladih. VIKTOR KONJAR

O dezintegriranem kulturonoscu ali „kulturnem“ dezintegriranu

Tomaž Salamun je v članku O birokraciji in dezintegraciji kulture (Tribuna št. 9—10, str. 3) tankokožniško in debelokljunasto izjavil tole: »Kot skupnost nimamo nobene (!) predstave o svoji prihodnosti, nobene (!) cilja, ničesar (!), kar bi nam utemeljevalo bivanje.« Sam sveda ima predstavo o svoji bodočnosti, saj se od njega nikakor ne more zahtevati, da bi padel tako globoko kot naša skupnost, oziroma da bi k njej sploh hotel pripadati. Tudi cilj ima: »Mislim, da je edina (kaj se potem razburja?) možnost in perspektiva kulture na Slovenskem, da pomagamo (kdo in komu?) ustvarjati (bog pomagaj!) javnost (?)...« Ki se bo ob stiku različnih socialno — angažiranih in interesnih skupin morala (kako nebirokratsko?) opredeljevati (za kaj?). V resnici (?), vse opombe (T. H.) demokraciji družbi si arbitra, ki bi bil nad javnostjo, ne moremo zamisliti. Kdo mi — ali sam sebe vika, v začetku stavka se je še tikal. Sicer se bo pa še izkazalo, ali pri njem to dvoje zares gre skupaj.

Kaj je hotel reči s tem, da kot skupnost nimamo nobene predstave o svoji prihodnosti? Nihče se nikdar ni imel o ničemer predstave kot skupnost. Če pa misli na vsakega posameznega člana naše skupnosti, potem ima menda že vsakdo nekakšno predstavo o svoji, kakor tudi o prihodnosti nas vseh, ne glede na to, kajna je. In ne samo to: če smo skupnost in to smo, imamo tudi predstave, ki so nam skupne. Isto celja tudi za cilje.

Ko sem prvič prebral članek, me je imelo, da bi proti njemu napisal polemiko, ko sem ga prebral drugič, me je sredi nejasnih pojmov, sebi samim protislovnih, brezosebniških misli in zgolj verbalnih in shematičnih opredelitev, ta pripravljenost skorajda minila. Pa vendarle.

Če nimamo ničesar, kar bi nam utemeljevalo bivanje, kako da potem sploh še bivamo, da sploh še smo in pišemo? Ali smo zgolj prividi? Nič? Toda ne, saj smo vendar skupnost in kot taki živimo.

Naj ne bom zloben. Zato bom zamišljal na eno oko, pogledal skozi prste, in skušal razumeti avtorja. Morda je hotel povedati naslednje: »Povezani smo v skupnost. Vendar imamo tako različne predstave in cilje, da ne moremo najti skupnega imenovalca, doseči o njih vsaj delno soglasje nas vseh.« Se več. Sploh nimamo ničesar, na čemer bi temeljili mi vsi. Brez temelja smo. Bivamo v zraku in še to povsem neutemeljeno.

Na veselje, ali morda komu na žalost, je takšno izvajanje filozofsko in sociološko nevarno, da pri tem ne govorim o pomanjkanju argumentov. Vsaka skupnost mora namreč imeti nekaj, kar jo povezuje, na čemer temelji, sicer ni skupnost, ampak kvečjemu seštevek atomiziranih osamljenec. Prav tako bivanje, razen za teologe, ni rezultat predstav, ciljev ali kaj podobnega, ampak je bivanje prvi pogoj za predstave, cilje itn. Če bi bil konsekventen in bi racionalno mislil, bi moral Salamun po svojem izvajanju nujno priti do zaključka, da niti nismo skupnost niti ne bivamo. Toda za kaj takega je očitno preboječ.

Zato raje operira s pojmom, kakor je javnost, ki je skrajno nedoločen in nudi več možnosti za različna izmišljanja. Kaj je javnost? Zanj očitno amorfna masa. Potrebno je samo nekaj grupnih mnenj, pa se bo poljubno, kakor se bo pač zdelo tem grupnim rešiteljem, gibala in razvijala. Seveda zopet čisto v ideološkem smislu. Najzanimajša zanj so subjektivna stališča, opredeljevanje, in v tem je pod nivojem mladoheglovcev, s katerimi je opravil že Marx.

Kaj so socialno angažirane in interesne skupine? Zunaj naših meja so to, recimo: finančni monopoli, partijske stranke in trusti za milo in zobne ščetke... Znotraj so skupine od tabornikov in društev boksarjev do kulturnih društev in ZKJ. S takšnim splošnim govorčenjem ne pove mo torej ničesar. V takšno formalno opredelitev lahko spravim marsikaj. Saj je ni skupine, ki ne bi bila socialno — po slovensko družbeno — nekako angažirana in ne bi imela svojih interesov. To bi bila lahko samo skupina angelov. Važno je pri tem, za kaj je zainteresirana in kako; v čem je njeno delovanje.

Za skupine, ki obstajajo, pa se naša javnost že opredeljuje. Zato se Salamun zaletava z glavo v zid in še ta je le privid, v zid, ki si ga pred glavo postavlja sam. Ni važno samo opredeljevanje: tudi birokrati ali dogmatiki se opredeljujejo. Bolj pomembno je, za koga in za kaj se opredeljuješ.

Se večji absurd je zahteva po ustvarjalcih javnosti, ki bi bil tako nujno njeni arbitri in hkrati govorjenje o resnično demokratični družbi, v kateri ni arbitra, ki bi bil nad javnostjo. (Kakšen je zanj odnos, razlika med javnostjo in družbo, iz njegovih izjavanj tudi ni jasno.) Upam in verujem, da se tu ne poteguje za neresnično demokratično družbo ali za resnično nedemokratično družbo ter da ve, kaj pojem demokracija sploh pomeni. Toda iz stavka, ki ga je napisal, logično sledi prab-nasprotno.

Se bolj meglen je v pisanju o kulturi. Kaj je zanj kultura? Se kultura in tehnika izključujeta? Pri njem že kaže tako; sicer sta pa neločljivo med seboj povezani. Saj ni kulture brez določene tehnike niti tehnike brez neke stopnje kulture, kar je zapisal že Platon.

Da bi s takšno analizo nadaljeval še naprej, nima smisla. Že iz analiziranega je razvidno, da takšno megleno lepo govorjenje, kakršnega ima Salamun, in takšna čvekaška revolucionarnost ne vodi nikamor. Če nekdo že piše o kulturi, si mora biti na jasnem vsaj o nekaterih najosnovnejših stvareh.

Dobro bi bilo, da bi vedel, kako se vzporedno z največjo družbeno delitvijo dela na duhovno in fizično, ki sta si med seboj, dokler sta tako razcepljeni, ves čas odtujeni, razdeli tudi kultura na duhovno in materialno, ki sta si kot taki v različnih mejah prav tako odtujeni. Toda ta razcepljenost in odtujenost nikakor ni večna; obstaja le v razredni družbi in dokler razredna družba še obstaja, dokler so v njej še odtujeni družbeni odnosi in tudi v obdobju njihovega odmiranja. Od tu tudi sedanje nasprotje med kulturo in tehniko. Kakor hitro se opredeliš ali si opredeljen pretežno ali zgolj za nosilca duhovne kulture, nujno stopiš na stran družbenih vzgojiteljev nasproti ostalemu delu družbe, vzgajancem, o katerih potem lahko zviška govoriš kot o javnosti.

Potemtakem se odnos med materialno in duhovno kulturo menja. Zato tudi ni pojma večnega in absolutnega, ki naj bi mu ustrezala kultura, njena dejanskost.

Birokracija je posrednik med obema kulturama in bo zato v različnih spremenjenih pojavnih oblikah obstajala, dokler bo nasprotje med njima. Zato se nosilci duhovne kulture, inteligenca, ne smemo prizadevati in boriti samo za lastno osamosvojitve in osvoboditve z egoističnimi nameni, niti samo v naših ozkih mejah, ampak skupaj z nosilci materialne kulture v našem ter istočasno v evropskem in svetovnem merilu. Saj se ne moremo večno razvijati in napredovati izolirano od drugih, kar tudi danes temeljito čutimo na lastni koži ob determiniranih svetovnega blagovnega in tržnega sistema. Zaprtost vase bi nam lahko samo škodovala.

Do konca sveta bomo zato lahko kazali na takšne pojave kot so birokratizem, tehnokratizem, dezintegracija v kulturi in družbi sploh, na bojanadamičevstvo, družbene uspatne praške, mile itd., če ne bomo poiskali globljih vzrokov za to površno, silnico, ki porajajo vse te nepravilnosti. Če jih le poznamo, ne da bi jih spoznali, nismo še nič na pravili in smo za dejansko akcijo nemočni. Tine Hribar

O grupah, interesih, zrelosti družbe in osnovnem nesporezumu zadnjih dni

V prvi aprilski številki Tribune beremo v članku Matevža Krivica Nekatera nesprejemljiva stališča tudi tale odstavek: »Značilnost teh stališč (gre za nekatere povabljene na drugem večeru pogovora O vlogi intelektualca v naši družbi na ekonomski fakulteti) je bila zlasti v tem, da so, namesto da bi poudarjala enotnost interesov vseh delovnih ljudi Jugoslavije v bistvenih vprašanjih nadaljnje socialističnega razvoja, na osnovi česar obstajajo in delujejo ZK in druge družbeno-politične organizacije, govorila predvsem o različnih potrebah in interesih ljudi in skupin na današnji stopnji družbenega razvoja, kar naj bi narekovalo ustanovitve, oziroma priznanje še drugih družbenih subjektov na osnovi teh potreb in interesov ter seveda tudi možnosti njihovega vpliva na komunikacije.

Odstavka ne navajam zaradi polemike (članek se mi zdi poštena interpretacija omenjenega večera, nesporezum je le okrog neadekvatno uporabljene besede »družbeni subjekt«), ampak zato, ker mislim, da je v njem zgoščen velik del naše družbene situacije in je zato vreden analize.

V jedru problematična se mi zdi formulacija »poudarjati enotnost interesov«. Ena osnovnih zakonitosti sveta je nam-

reč obratna; potrebe in interesi so različni, različni glede na starost, spol, poklic in čas. Tega gotovo ni treba posebej utemeljevati. Kdor sam sebe pozna, ve, da se njegove potrebe in interesi neprenehoma spreminjajo, pri večjem številu ljudi ali družbi se torej različnost interesov skokovito stopnjuje. Zato je ves napor zdrave in demokratične ureditve sveta usmerjen v to, da bi različne interese sproščal in koordiniral. Revolucije in pretresi v zgodovini nastajajo zaradi zatrtih in nesproščenih potreb razredov, narodov in grup ljudi, ki se v svetu niso mogli realizirati. Koncentrirali so se kot neizrabljena energija, dokler iz svoje potencialnosti niso prerasli v akcijo ravno zato, ker niso mogli polnovredno sodelovati pri ustvarjanju sveta.

V zadnjem času je v delu javnosti in med študenti prišlo do negotovosti, ko se je ideja delovnih skupin in interesnih skupin interpretirala kot potencialna nevarnost za ustanovitev novega družbenega subjekta, nove stranke in kot zakrknjane težnje nekaterih po oblasti. Ko bodo objavljene diskusije z obeh večerov na ekonomski fakulteti, bo možnost interpretacije delovnih grup in interesnih skupin kot »novega družbenega subjekta« sama od sebe odpadla.

Pritiski v javnosti, ki izvirajo iz spontanosti zraslih delovnih grup (delo ne pojmuje samo tega poklicno, strokovno, ampak kot možnost človekove integracije), so npr. edini dovolj efektivni, da zaradi svojih realnih potreb sproti prilagajajo upravni mehanizem družbenega subjekta, ga s tem ukinjajo kot oblast in obenem na naraven, evolutiven način sproščajo potrebe in interese, da se ti ne akumulirajo, potem pa bruhejo na dan in netijo požare v družbenem tkivu. To je verjetno edina možnost, da ostane organizacijski mehanizem funkcionalen. Če pa potrebam in interesom ne prisluhne, ampak poudarja njihovo enotnost, nujno ostaja statičen, neučinkovit in večina resničnih potreb se realizira mimo njega in proti njemu. Razvoj mu v takem primeru sam izreka nezaupnico. Seveda naj bi idealen organizacijski mehanizem sproščal predvsem potrebe posameznika, vendar v praksi neprestano opazujemo, kako se lo- mi strokovna etika, energija posameznikov in veselje do dela v že utečenih mehanizmih, ki se dogajajo v svoji grozljivi

suhi logiki, večkrat odtrgani od vsega celovitega in ustvarjalnega v človeku.

V praksi se včasih dogaja, da mehanizem, ki ga sproži oblast, utiša celotne strokovne kolegije (npr. urbaniste v zvezi s podvozji), ena sama okrožnica kot element oblasti je zamrznila situacijo okrog reform. Kako naj se potem kdo od nas študentov, ko bo diplomiral, sam dovolj učinkovito upira nesmiselnosti ali osmišlja dogajanje v slabo organiziranem podjetju, šoli, če ga bodo, ker bo pač siten, če bo pošten, okvalificirali kot »antis«, za se- verovzhodnega sektaša, razbijača in podobno. Grupa je v tem lahko bolj učinkovita, ker jo je težje diskvalificirati z nekaj vzvišenimi besedami.

Nova politična stranka bi bila v današnji situaciji izraz težnje po oblasti, torej nekaj, kar nasprotuje resničnim potrebam delovnih ljudi in skupin. Politični dualizem bi velik del ustvarjalne energije kanaliziral v površinske politične opredelitve, na linearnost političnega aut-aut (pri volitvah bi se volivec lahko opredeljeval le z da ali ne, le po potrebah stranke, ne pa po svojih realnih potrebah). Tak sistem bi pasiviziral in okrnil iniciativno posameznikov in delovnih grup in ne bi pomenil nobenega napredka, ker bi zamenjal oblast z drugo oblastjo. Nujno je, da se iniciativa grup ne krni, siromaši, v javnih komunikacijskih sredstvih iz krivjavi prireja ali pa sploh ignorira, kot se to danes precej redno in sistematično dogaja. Torej je bistvena funkcija vodstvene pozicije v tem, da potrebe in interese sprošča in koordinira, funkcija družbenega subjekta v sistemu neposredne demokracije, za katerim vsi težimo, pa bo predvsem funkcija veznega člena; samo tako bo lahko uresničeno načelo »od spodaj navzgor« in le tako se lahko samoupravljanje realizira.

Zato mislim, da je razpravljanje o odmiranju ali krepljivosti vodilne vloge družbenega subjekta nepotrebno, ker gre za proces, ki je jasen.

Neprestani strah in nezaupanje, ki ga je čutili ponekod do delovnih grup in interesnih skupin, ki se čuti tudi iz članka Matevža Krivica in nekaterih reakcij na socialno dogajanje zadnjega časa na Slovenskem, je neutemeljen. Sprožila ga je napačna interpretacija smisla teh grupacij. Nekateri vodilni ljudje se neprestano bojijo, da se bodo npr. Perspektivne, relativno intelektualno in socialno potentna grupa ljudi, formirala (ali bolje rečeno skušala formirati, ker bi bila realizacija takih težnj tako ali tako utopična, predvsem pa nezgodovinska) v novo politično stranko, ki bi si prilastila del komunikacij, uzurpi- krivila prepustitev štipendiranja samoupravnim organizacijam, oziroma njihov nepravilen odnos do štipendiranja? Na razpravi na filozofski fakulteti so bili deležni ostre kritike organi SZDL, ne zato, ker bi s svojim obstojem ovirali horizontalne komunikacije med podjetji pri urejanju štipendij, ampak ker niso že prej sami in preko državnih, vertikalnih linij pritisnili na samoupravne organe, da poskrbe za materialni položaj študentov.

Odnosi med razvitimi in nerazvitimi komunami in republikami, ves naš gopodarski sistem, ki temelji na blagovnih odnosih, neprestano ustvarja nasprotja med gospodarskimi organizacijami, panogami, med interesi posameznih kolektivov in skupnosti, ne glede na lepa zagotovila, da so v bistvu interesi razvitih in nerazvitih področij, posameznih podjetij in skupnosti identični in da je zavest naših proizvajalcev že dovolj zrela, da vedo, kako se gospodarjenje na škodo drugih in družbe maščuje njim samim.

Ali torej (z oblastjo, birokracijo itd.) ovirajo »slovensko družbo«, da bi čimprej postala zašelena in obetana »delovna skupnost«, ali ni morda vmes le še kaj, kar celo zahteva obstoj vseh nesreč okrog vertikalne linije, če hočemo prerasti sedanjo situacijo?

In končno birokracija. Nihče ne zanika nevarnosti in obstoja birokracije v naši družbi in možnosti birokracije državnih organov, samoupravnih organov in vodstev Zveze komunistov. Toda kaj naj pomeni personificiranje birokracije drugega kot vulgarizacijo reševanja in razlaganja družbenih problemov, kakršne nobena simplifikirana teorija o bazi in nadgradnji ni nikoli dosegla. (Birokracija... je vladala..., se je umaknila..., dopušča, se je kamuflirala, ideologi birokracije, perversnost birokracije(!), birokratska kultura ipd.)

Navsezadnje bi bilo lepo, če bi res obstajala posebej oblikovana birokracija z vsemi grehi. Prelepo bi bilo, če bi lahko rešili vse težave le z vsestransko analizo raznih modelov družbene organizacije in odločitvi- jo za najboljše, če bi bila družba amorfna masa, ki jo lahko poljubno »komponiramo«, če bi bila »slovenska družba« objekt, o katerem lahko razglabljamo, ne da bi sploh pomislili na jugoslovansko, kaj šele na svetovno stvarnost.

Tako lepo pa, žal, ni. »Revolucij ne bo več«, na žalost. Ni čarobne nove ideje, katere ostavitelj bi nas rešila zagaj in težav. Protislovjem našega časa ne bomo ušli, če se bomo distancirali od njih in jih

rala družbeno in kulturno situacijo na Slovenskem, s tem zavirala in posiljevala razvoj, obudila preživele situacije izpred tridesetih let, ko so se vsi družbeni interesi kanalizirali in usmerjali v političnianska trenja itd. Vodilni ljudje sicer ljudem, ki sodelujejo pri Perspektivah, verjamejo, da neposredno in zavestno ne težijo k takim formacijam, mislijo pa, da so konsekvence takega delovanja lahko družbeno nevarne, da se s tem spuščajo na poledeneli politični teren, ki je izven njihovih kompetenc in da se dotikajo stvari, katerih logike in narave ne poznajo. Delno jim priznavajo družbeno smiselnost in učinkovitost, konflikti in trenja pa nastajajo, če načenjajo vprašanja, ki so po mnenju vodilnih že dokončno rešena in jih je nujno treba priznati, če hočemo našo družbo razvijati v pozitivni smeri. Klasični politik je moji akcije, ki absolutno potrebuje osnovne trdnosti za prostor svojega delovanja. Čisti filozofi so bili tuji tako Napoleonu kot Kennedyju, kar je popolnoma razumljivo, in umetnik je bil čudak v svetu danega, odkar obstaja umetnost.

Kljub temu je bil poklic mislečega človeka v zgodovini v tem, da se je spraševal o smislu sveta, družbe in samega sebe. Zato zanj ni ničesar, kar bi bilo izven vprašljivega. Vprašljivost sama po sebi je seveda popolnoma nedolžna, komična in precej stara razvada, ki jo goji človeštvo zaradi njene nenevarnosti in lažnega bliscja že od nekdaj, tako kot zlate ribice. Vendar samo sama po sebi, zakaj čim se vtakne v svet, čim se hoče v njem osmiseliti in družbeno angažirati, ji rečemo: »Pojdi in opravljaj svoje zadeve, vprašljivost in druge take reči v svoji sobici, ki smo ti jo nalašč zato priravnili, in ne moti resnih ljudi pri delu. Če boš siten, dragi moj, se ti zna zgoditi, da te bomo proglasili za mohamedanca in sam prav dobro veš, da so te smrtno resne stvari.«

Resni in pametni ljudje, poklicno modri, ki niso nikoli nič tvegali in zato sveta niso ustvarjali, so vedno rekli takole: »Da, dragi Galilej, mi sicer vemo, da se zemlja vrti okoli sonca, vendar, človek božji, ne vztrajaj na tem prav zdaj, ko nam pritiska na vrata turška nevarnost in ko so bogovi jezni. Če nisi pas le moment. Pa nikar tudi ne omenjaj gravitacije in tega, da pada dež z oblakov na zemljo. Saj veš, bog prebiva v nebesih in vse se konča koncev v njem združuje, zato bi ga razdražilo, če bi rekel, da dež ne pada z zemlje na oblake. Potem pa, dragi Galilej, ko ne bo več turške nevarnosti in bo človeštvo še malo dozorlo, boš lahko osemkrat ponovil svoje resnice, vendar zdaj ne, zdaj rabimo mir, zato jih dvakrat zamolči.«

Pa še tole: če bi mi kdo npr. rekel, da sem črnc, se ne čutim dolžnega delati parafinske teste na svoji koži; če bi mi kdo rekel, da imam sedem nog, svojih nog ne bom panično prešteval; če bi mi kdo rekel: »Mlad si še in neizkušen, naredili so te za eksponenta turške politike, nisi bil še dovolj subjekt, nismo te dovolj vzgajali, da bi bil odporen do sovražnih sil« bom rekel: »Hvala bogu, subjekt sem sam po sebi, enostavno zato, ker sem in res se ne spominjam, da bi bil kdaj omara.«

Nadaljevanje na 5. strani.

„Revolucij ne bo več“ - (na žalost)

Kritika, kritika, vprašanja. Morda je bilo malokdaj v zadnjih letih med študenti tako živo zanimanje za družbeno vprašanja. Organizirani in neorganizirani razgovori izražajo to vdušje. Tudi Tribune je dobila podobno, ki smo jo od nje že dolgo pričakovali — prenehala je biti predvsem list o študentskem življenju, začela je izražati stališča študentov do svojih in družbenih problemov. Če so ta stališča kritična, nas ne sme čuditi. V naši družbi je toliko pojavov in teženj, ki zahtevajo kritike in vzbujajo vprašanja, da so celo mnogi študentje — komunisti zgubili zvezo med stvarnostjo in cilji, ki jih zasledujemo, ne vedoč, ali je naš dosežani razvoj zgrešen, ali so cilji utopija ali oboje.

Toda ni vse zlato, kar se svetli. Če sta marksistični dogmatizem in vulgarizacija marksizma postala v našem okolju sinonima za Dogmatizem in Vulgarizacijo, to še ni dokaz, da je vse, kar ni žršlo v kvir- ro dogmatičnega marksizma, že zato nujno nedogmatično, nevulgarno. Obratno, prav obstoj pojmovanja, da je dogmatični marksizem dogmatizem nasploh, vzbujala sum, da so se zato vse ostale teorije toliko bolj nekritično ustvarjale in sprejemale, kot nove ustvarjalne razlage naše situacije, ne glede na njihovo dejansko novost. Nekaj primerov:

Kritizira se sodobno »slovensko družbo«, da ni prava, da sestoji le iz atomiziranih posameznikov, ki jih veže skupaj le interes in oblastna struktura, da ni to prava delovna skupnost socializiranih posameznikov itd. Očitno gre tu, kljub nedolžni terminologiji, za že klasično protipostavljanje družba — skupnost, občestvo, ki je doživelo največji razmah v nemški sociologiji proti koncu preteklega in v začetku našega stoletja (Gesellschaft — Gemeinschaft). »Družba« — to so oblike družbenosti, ki temeljijo na skupnih zunanjih interesih, so organizirane, strukturirane in le nepolno vključujejo posameznike; »skupnost« predpostavlja notranje intimne vezi, neformalne, pristne od-

nose. Kdo se ne bi potemtakem ogreval za pravo skupnost? Tudi marksizem že vseskozi. Njegova ocena praskupnosti ravno poudarja njen pozitivni brezoblastniški, brezrazredni značaj.

Podobno je s protipostavljanjem takomenovanih horizontalnih in vertikalnih komunikacij, povzeto po podobni zapadni sociologiji. Prve označujejo odnose med enakopravnimi, odnose sodelovanja, druge predpostavljajo hierarhijo, »oblastniške« odnose. Kako ne bi pošel odobravanja, kdor propagira horizontalne komunikacije v podjetju, politični organizaciji, družbi? Kdo ne bi podprl zahtev po odpravi oziroma po »pospešitvi procesa odmiranja« države in partije kot ustanov, ki temeljijo na vertikalnih komunikacijah?

Toda ni problem v izbiri: horizontalne ali vertikalne komunikacije, nima- mo vertikalnih komunikacij zato, ker so ljudje izbrali napačen model. Družbena situacija samo poraja in zahteva take ali drugačne odnose, situacije, v katerih obstajajo nasprotujoči si interesi, ki vodijo v konflikt — zahteva vertikalne komunikacije, zahteva oblasti, če poenostavimo. Ali ni država nastala tedaj, ko so se materialni interesi ljudi razdelili in zapletli v konflikt, ki bi onemogočil »funkcioniranje« družbe, če se ne bi interesi nekaterih s silo podredili interesom drugih. Nobeno propagiranje in pospeševanje odmiranja države nima pomena, če se ne odpravljajo materialni pogoji, ki jo zahtevajo. Odprava države, odprava partije pomeni brez tega kvečjemu njuno nadomestitev z drugačno državo, drugačno partijo. Vprašanje pa je — kakšno? To dobro ugotavlja tudi Taras Kermauner v te- zah za simpozij o alienaciji: »Popolno samoupravljanje je zaenkrat nasploh nemogoče — ena vodeča grupa bi prepustila mesto drugi, ... ki bi bila podvržena istim osnovnim zakonom (alienaciji, M. K.). Revolucionarne sile in njihova prioriteta ostajajo.«

Seveda sam obstoj države ali vodilne vloge partije še ni zagotovilo, da je tudi nujna. Tak ugovor je utemeljen, saj je znan pojav zaostajanja določenih institucij za dejanskimi potrebami, njihovo konserviranje, ko že postajajo ovira novim pogojem. Treba je analizirati našo družbeno situacijo in ugotoviti realno stanje. Ali obstajajo v njej tudi nasprotja, ki vodijo v konflikt, ali obstoje razmere, ki dajejo prednost »vertikalnim komunikacijam«?

Prav zdaj mnogo razpravljamo o štipendijah. Ali ni kritičnega položaja za-

krizirali v imenu idealov, uresničljivih le, če predpostavljamo obstoj za njihovo uresničenje idealnih pogojev.

Stvarnost, taka kot je, nas ne more za- dovoljiti. Le cilji, za katerimi stremimo, le »generalni projekti«, ki ga skušamo uresničiti, daje smisel stvarnosti in našemu delovanju v njej. Morda komu niso všeč cilji in projekti, ki nam jih nudi socialistična ideologija — marksizem, ker je »sit ideologije in politike«. Zal, toda postavljanje in osmišljanje družbenih ciljev je bilo vedno domena ideologije. Kdor se odzove ideologiji, se odreče tudi smislu svoje družbene eksistence. Priva- niške cilje si lahko seveda vsak poljubno izbira. Lahko si je tudi domisljati, da ob- stoje danes drugi, generalni projekti vred- ni človeka, izven marksizma. Morda se jih celo da konstruirati, če ignoriramo stvar- nost. A kakor je la brež ciljev absurda, tako so cilji brez stvarnosti utopija, ne- smisel.

»Revolucionarno« odklanjanje stvarno- sti v imenu utopičnih ciljev ali celo brez kakršnih koli ciljev se navadno veže na najbolj banalnim pristajanjem nanjo. Kar pa zahteva cilje, še vedno čakamo na ti- stega, ki bo, ne teoretično, ampak stvar- no, z dejansko novimi resnicami in per- spektivami, orgel Sartrovo spoznanje, »da je marksizem nepresegljiva filozofija našega časa, ... da je vsak poizkus dvig- niti se nad marksizem v slabšem primeru vračanje k predmarksistični filozofiji, v boljšem pa ponovno odkrivanje misli, že vsebovane v filozofiji, ki naj bi jo pre- segli.«

Ostvarjanje obstoječih ciljev je seveda vezano na birokracijo (v tem damo lahko Tomažu Salamunu prav) in še na mar- skaj, na sedanjo stvarnost skratka. Ciljev, »neomadeževanih« od sredstev, s kateri- mi jih ostvarjamo, ni. Sredstva pa so ved- no omadeževana od stvarnosti, od kod- er jih odine lahko črpamo. In zato je naša naloga težka, težja kot si jo predstavljajo najbolj neučakani reformatorji. Obdr- žaliti zvezo med stvarnostjo in cilji, ob- držati perspektivo, uresničevati cilje iz se- danje situacije in v njej, iz njenih mož- nosti, z njenimi sredstvi, omadeževanimi z vsem tistim, kar hočemo z uresničitvi- jo naših težnj odpraviti.

Zato je prav, da kritično pretresemo vso aktualno problematiko. Ne le, da kritiziramo, kar je treba popraviti, spre- meniti, temveč tudi da bolje vidimo, raz- čistimo, konkretiziramo zvezo med real- nostjo in njenimi možnostmi in cilji, ki dajejo smisel našemu delovanju.

Marko Kerševan

OB ŠTUDENTSKIH APRILSKIH
PRIREDITVAH

NADOMESTILO ZA VSE LETO

Znano je, da Maribor z ustanovitvijo visokošolskih zavodov v kulturnem in družabnem življenju ni pridobil skoraj ničesar. To žalostno resnico spodbijajo vsako leto ob istem času: v aprilu. V tem mesecu je namreč predviden Aprilski študentski teden, kot se je ta manifestacija imenovala doslej. Letos so naslov spremenili, pa tudi koncept je dobil novo obliko. Letošnje študentske aprilске prireditve so namreč nekakšen péle-méle prireditve v najrazličnejših področjih: s kulturnega, športnega in splošno življenjskega, kot je na primer predavanje o kontracepciji.

Aprilske študentske prireditve naj bi se začele v ponedeljek, ko so v Maribor povabili članici ljubljanske Drame Dušo Počkajcovo in Milo Kačičevo, ki naj bi v Kazinski dvorani imeli večer umetniške besede. Vendar pa se obe igralki zaradi službene zadržanosti nista mogli odzvati povabilu. Ker niso pripravili nobene zamenjave, so se prireditve začele šele včeraj, kljub objavam na to pot številnih plakatih.

Včeraj so imeli v veliki predavalnici višje ekonomsko komercialne šole zunanje-politični pregled, kjer je predavatelj, član kluba predavateljev CK ZKS, ocenjeval dogodke v svetu.

Za danes je bil na sporedu šport, vendar pa o tem še ne moremo pisati. Ko smo se namreč oglašili pri prof. Bošku Mariniču, referentu za telesno vzgojo pri združenju mariborskih visokošolskih zavodov, nam je povedal, da je šele od nas slišal o tem, naj bi bil v okviru študentskih prireditvev tudi športni spored. S športne komisije pri odboru ZŠ mu namreč tega doslej še niso bili sporočili. Glede na to so naše predstave o sodelovanju med športno komisijo in referentom za telesno vzgojo zelo slabe.

Za jutri, četrtek, je na sporedu predavanje, ki bo po predvidevanjih pritegnilo največje število študentov. Dr. Marjan Pocaž bo namreč v veliki predavalnici višje ekonomsko komercialne šole ob 19. uri predaval z diapozitivov o kontracepciji in kontracepcijskih sredstvih.

V petek, 17. aprila, so pripravili v Unionški dvorani koncert jazza orkestra Ad hoc in zabavnega zbora SKUD Akademik iz Ljubljane. Študentske aprilске prireditve se bodo končale v soboto, ko bo v Hall C Mariborskega razstavišča študentski ples. Ob spremeljavi mariborskega orkestra Beran Rodoška bosta pela Katja Levstik iz Ljubljane in Janko Pipan iz Maribora.

Program je torej zares pester in bo gotovo pritegnil vsakega študenta. Pri kulturni komisiji, ki je sama pripravila letošnje prireditve, so nam povedali, da nameravajo poživiti kulturno dejavnost med mariborskimi študenti. Videti je namreč, da se bo končalo tekanje okrog pevskega zbora in da bo končno zaživel, bolj: zapel. Vsem študentom so namreč dali pristopnico, ki jo je izpolnilo 55 študentov in prihodnji teden bodo že začeli z vajami.

Navezali so stike z okrajnim svetom Zveze kulturno-prosvetnih društev, ki jim bo nudil materialno in moralno podporo. Tako, je že začel z vajami zabavni orkester, na VEKS pa se zelo navdušujejo nad ustanovitvijo študentskega vokalnega okteta, le da še niso našli pevovodje.

Upajmo torej, da bo mariborska študentska kultura močno zaživila in da nam ob nastopih ljubljanskega SKUD Akademik ne bo več treba zardevati.

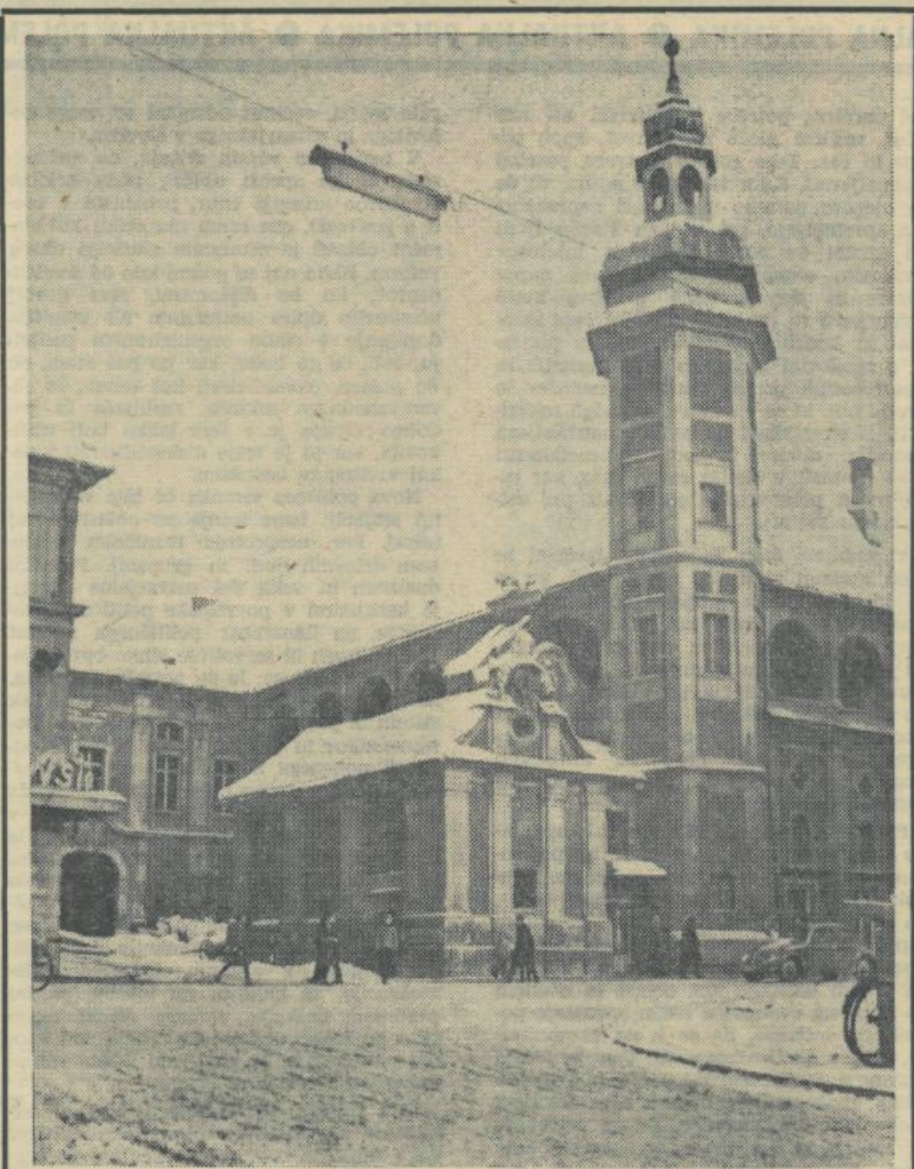
BRANKO MAKSIMOVIČ

Sprejeli bomo nove statute

Pretelil teden je bil na višji tehniški šoli v Mariboru razgovor o novem statutu zavoda. Udeležilo se ga je večje število profesorjev ter približno sto študentov. Ker so v času razgovora odpadla vsa predavanja, bi lahko nanj prišlo več slušateljev, saj jih je na šoli vpisanih približno petsto. Po krajši obrazložitvi glavnih točk novega statuta so pričeli udeleženci spraševati člane komisije o nekaterih podrobnostih. Priporočili pa bi lahko, da so spraševali predvsem študentje, ki so člani odbora ZŠJ na šoli. Ti so dobili statut že prej in so bili z njim že pred razgovorom dobro seznanjeni. Ob koncu so tudi ugotovili, da bo novi statut moral biti na šoli tako razstavljen, da si ga bodo lahko prebrali vsi študentje.

Tudi na pedagoški akademiji so študentje razpravljali o osnutku statuta. Tajnica šole je na skupnem sestanku povedala, katera načela so vodila statutarno komisijo pri delu. Razmnožene primerke osnutka so razdelili med študente, ki so se po posameznih predmetnih skupinah pogovorili o njem. Povedali so tudi nekaj kritičnih pripomb. Pri nekaterih predmetnih skupinah so pogoji pretežki, prav tako so študentje želeli, da bi bilo več izpitnih rokov, tako da se ne bi vsi izpiti nakopili v juniju in v septembru. Prav bi tudi bilo, so ugotovili diskutantje, če bi smeli opravljati nekatere izpite pred zaključkom predavanj, če to dovoli profesor. Največ pripomb so imeli študenti skupine za likovni pouk. Zahtevali so enopredmetno ne predmete, predmete pedagoško psihološke skupino, saj jim odnada večina ur za splošne premalo časa za likovni pouk, kjer ne skupine in dodatni predmet. Tako jim ostalo dovolj osnov. Nekaj predlogov je bilo tudi glede naziva diplomantov PA.

TRIBUNA STRAN 4

Se zadnjič nas je presenetil... foto: Janez Novšak

MARIBORSKO PISMO

Uredništvu Tribune! Pišem vam iz Maribora. Sedim v kolodvorski restavraciji ob petih zjutraj. Pred pol ure sem namreč izstopil iz vlaka. Vrnil sem se iz Ljubljane, kjer sem bil na sestanku uredništva vašega lista. Sedaj, ko srkam konjak, ko gledam skozi okno Maribor, ki se drami v deževnem jutru, sem se odločil za to pismo. Če ne bo vsaka beseda na svojem mestu, oprostite, misel ni jasna zaradi prečute noči.

Kar žal mi je, da ne študiram v Ljubljani. Pa ne zato, ker bi bile šole v Ljubljani boljše, kot menijo nekateri. Žal mi je zato, ker se mi zdi, da nekateri ljubljanski študentje z večjim zanimanjem spremljajo kulturne in družbene probleme. To so fantje, ki mislijo s svojo glavo in upajo to povedati. Videl sem nekatere sinoči, kako branijo, kar so napisali, čeprav se ne strinjam z vsem, kar objavljajo. Pa vendar so mi všeč, ker dihaajo. Vsaj nekateri. (Mogoče pa je to le vtis obiskovalca iz Maribora.)

Kako je s tem v Mariboru? Na zunaj vlada mir in zatišje. Nič preprirov, nič debat. Včasih je bilo buje drugače. Tudi v Mariboru je bilo menda delovno vzdušje, študentje so bolj živo reagirali na vsakdanje življenjske probleme. Takrat so mariborski študentje izdajali svoj list Katedro. (Tako pravijo oni, ki so ostali od kroga Katedre. Jaz pa ne vem, ker sem takrat učil našo mladino neke pod Pohorjem.) Toda kako je danes? Žalostno. Stiri ali pet študentov se zbira v prostorih Katedre. Takrat se pogovarjamo o člankih, ki jih bomo morali napisati za naslednjo številko Tribune, da napolnimo mariborsko rubriko — eno stran. In to ni posebno lahko. Zmeraj manjka prispevkov. In še tisti, ki jih objavimo, so večkrat slabi, tudi moji. Ali je Tribuna sploh list za mariborske študente? O problemih vseh mariborskih študentov poročajo trije ali štiri stalni sodelavci. Danes piše nekdo o športu in politiki, jutri pa bo isti pisal o gledaliških predstavah in študentskih ekonomskih problemih. Ali je ukinitve Katedre tako de-

stimulirala študente? Pa saj niti ne vem, zakaj se je združila s Tribuno. Ali je bila takrat v modi integracija? Ali bi bilo narobe, če bi si konkurirala dva študentska lista? Toda študentje bi vendar lahko sodelovali. Tako si želim krog študentov, ki bi razpravljali o družbenih, gospodarskih, kulturnih problemih. Pa ga ni. Živimo in študiramo drug mimo drugega.

Zelim, da bi se našli tisti, ki jim ni vseeno, da ob gostovanju drame SNG iz Ljubljane intervjuja Staneta Severja prav Božo Podkrajšek samo zato, da pokaže, da se tikata; vseeno nam ne more biti niti to, da je veseli radijski feljton na ravni veselih večerov na podeželskih gasilskih veseliceh. Ze sem zašel. Ne, o kulturnih ustanovah pa ne smem pisati slabih besed, ker sem se že opekel. V Delu sem zapisal nekaj nerodnih stavkov o mariborskem gledališču, pa je bilo vse narobe. V intervjujih so citirali moje besede o »zarjavelemu repertoarju opere. Tam sem ga menda res polomil, čeprav se ponovno vprašam, koliko dajejo danes mlademu obiskovalcu vsebine nekaterih oper in operet. Da bi mi dokazali, kako prekleto napačno je bilo moje mnenje, so intervjuvali Valerijo Heybalovo, Cirila Debeveca in Ladka Korošca. V teh intervjujih so zapisali moje ime s Parkljič. Ne, saj nimam kompleksov zaradi imena, čeprav je ta Parkljič precej v sorodu s parkljem. Ali je hotel Dušan Mevlja tako interpretirati moj priimek? No, saj ni velike razlike med Parkljič in Partljič, je pa le... Strinjam se, da ne gre pavšalno reči, da je mariborsko gledališče slabo, saj smo videli v zadnjem času Andorro, Kranjske komadijante, Fausta in še kaj, res pa je, da smo lahko videli tudi Tigrov kožuh in Planinsko rožo. Vseeno nam tudi ne more biti, da mariborsko gledališče ne nastopa v Celju ob tednu slovenske dramatike. Toda študentje, kot da se jih nič ne tiče. Zdi se mi, da manjka takega vzdušja, kot je v Ljubljani, vsaj kot pri Mladini, Tribuni ali Perspektivah. Več je vredna borba mnenj, kot pa navidezni mir in zatišje. Mariborski študentje smo del slovenskih študentov, zato moramo do problemov v naši družbi zavzemati neka stališča. Stvari ne smejo iti mimo nas. Zatišje je lahko slab znak, bolj kot javna debata.

Razgovoril sem se, bolj kot sem nameraval. Izpovem zadnje kapljice konjaka in jo mahnem na mokre ulice.

Tone Partljič

Dve glavni nalogi zavoda za tuje jezike

Zavod za tuje jezike v Mariboru obstaja že od februarja 1962. Ob ustanovitvi je bil še v sklopu višje ekonomske komercialne šole, danes pa je to samostojna institucija, ki ima svoj pravilnik, statut ter lasten krog stalnih in honorarnih predavateljev. Svoje prostore ima v novem in sodobno urejenem poslopiju VEKS. Njihovi uslug se poslužujejo poleg rednih jezikovnih skupin in raznih visokošolskih zavodov tudi gospodarski kadri.

Ob svoji ustanovitvi si je zavod za tuje jezike zadal naloge, ki jih več ali manj uspešno rešuje. Ena od njih je bila nuditi mariborskim podjetjem dovolj strokovno usposobljenih prevajalcev. Razne dopise iz tujine se danes podjetja pošiljajo na zavod za tuje jezike; potrebno bi bilo, da bi imelo vsako podjetje svojega prevajalca, ki bi v zadostni meri obvladal tudi strokovno terminologijo.

Ena nadaljnjih nalog zavoda za tuje jezike je poučevanje slovenskega jezika po moderni avdiovizuelni metodi za stipendiste mednarodne tehnične pomoči. Toda kljub temu, da na zavodu zadržujejo, da so si študentje iz Afrike v kratkem času pridobili zadovoljivo znanje slovenskega jezika, ugotavljamo, da temu ni tako. Ti študentje se zelo težko ali pa sploh ne udeležujejo pogovorov s slovenskimi študenti. Danes poslušajo predavanja na tehniških oddelkih, zato so jih spoznavali s tehniško terminologijo. Kljub vsemu se sprašujemo, kako ti študentje sledijo predavanjem. Afričane so poučevali slovensko na osnovi angleškega jezika. Ker skupina iz Jemena tega jezika ne obvlada, je bilo učenje še težje.

Nadaljnja naloga zavoda za tuje jezike je sodelovanje s šolami prve in druge stopnje. Moderna metoda poučevanja jezika na teh šolah bi zagotovila večji uspeh kot klasična. Ob tem pa se pojavlja mnogo problemov. Avdiovizuelna metoda je prikladna le za skupino 10 do 15 slušateljev, zato bi bilo primerno razredno razdeliti. Toda, kako zaposliti drugih 15 in več učencev, ki bi bili prosti, medtem ko bi učitelj delal z eno skupino? Temu primerno bi morali vskladiti celotni urnik. Za poučevanje s to metodo pa so potrebni tudi zadovoljivo usposobljeni kadri, ki pa nam danes še primanjkujejo. Sicer prireja zavod za tuje jezike v sodelovanju z zavodi za prosvetno pedagoško službo občasne seminarje za učitelje tujih jezikov. Potrebna pa so nam še materialna sredstva. Za poučevanje po tej metodi si močno prizadeva I. gimnazija in ekonomska srednja šola. Pripravljajo pa tudi učbenike, ki se od prejšnjih bistveno razlikujejo.

Velik problem je tudi poučevanje po moderni metodi na dvojezičnih šolah v Murski Soboti. Malokateri učitelji obvladajo oba jezika, katerih se morajo posluževati v šoli. Najprej je seveda treba usposobiti za to delo učitelje. Kako se je (ali če se sploh) je zavod lotil tega vprašanja, nam ni znano, potrebno pa bi bilo o tem temeljito razmisliti in se lotiti reševanja problemov še letos. Tako bi lahko z novim šolskim letom v Murski Soboti pričeli z kakovostnejšim delom.

Zavod za poučevanje tujih jezikov v Mariboru si prizadeva, da bi jezike poučevali le dobri predavatelji. Leti pa morajo najmanj leto dni bivati v tujini, da podrobneje spoznajo jezik. Zaradi tega sodeluje zavod v Mariboru z zavodi za mednarodno sodelovanje. V tesni zvezi je tudi z zagrebškim zavodom, od koder dobiva material (diapozitive, magnetofonske trakovce), nekaj materiala pa dobivajo tudi iz tujine. Sodobno opremljen laboratorij omogoča, da lahko posluša študent pet jezikov po lastnem izboru. Lahko pa posnamejo tudi vsakega posameznika in tako kontrolirajo njegovo izreko.

Velike težave imajo s slušatelji strokovnih šol, za katere še ni ustrezne literature. Zanje sproti sestavljajo lekcije, jih prireajo določenim strokovnim panogam ter jih razmnožujejo. Avdiovizuelna metoda je bila prvič uporabljena pri Američanih v vojne namene, po vojni pa so jo vpeljali v šolstvo. Oprileli so se je v Evropi in tudi pri nas. Daleč pred vsemi so Francozi, ki imajo posebne klube, kjer proučujejo te moderne metode. Poleg mariborskega zavoda, kjer poučujejo angleški, nemški, italijanski, francoski in ruski jezik, so podobni zavodi v Sloveniji v Ljubljani, Celju in Murski Soboti.

Ob zaključku torej ugotavljamo, da so pred mariborskim zavodom predvsem naslednje naloge: najti sodelovanje s prvo in drugo šolsko stopnjo in se lotiti reševanja kakovosti pouka na dvojezičnih šolah v Murski Soboti. Pričakujemo, da bodo svoje naloge razumeli kot dolžnost in čim prej začeli z delom.

TONE GABERSEK

Zakaj UO ne dela?

Na skupščini študentov ljubljanske univerze smo kot najvišji organ izvolili univerzitetni odbor. V ponedeljek 13. aprila bi ta moral imeti svojo sejo. Seja je bila sklicana, a je ni bilo, ker ni bilo navzočih dovolj članov in ni bila sklepčna. Seje se niso udeležili, niti se niso opravičili naslednji člani: Zajec, Pivec, Golavšek, Kerin, Kunstelj, Sam, Skerjanc, Sparaš, Tomažič, Bertonec, Cepon, Dular, Heber, Jurca, Malovrh, Levstek, Mešič, Metelko, Palčič, Prosen, Skarabot, Tovornik, Vrvišar, Zajc. Ali niso bili pravočasno obveščeni? Ali je dostojanje seje predsedstvo slabo pripravilo, tako da je brez smisla udeleževati se sej UO? Ali so bili v UO izvoljeni študenti, ki imajo že cel kup funkcij? Tribuna bi rada odkrila vzrok, zakaj se ne more sestati najvišji organ ljubljanskih študentov. In to bo brez dvoma zanimalo vse študente.

Sedaj pa pokličimo na odgovornost še nekoga drugega. Pokličimo na odgovornost študente, ki so na skupščini avtomatično glasovali za vse, ki so bili na listi, ne da bi se vprašali, če bodo tovariši v redu izpolnili svojo dolžnost in ne da bi se vprašali, ali tiste, ki jih volijo, sploh poznajo? Pokličimo na odgovornost študente po fakultetah, ki ne kličejo na odgovornost in ne sprašujejo o njihovem delu tovarise, izvoljene v UO. Zavedati se moramo, da smo za slabo delo univerzitetnega odbora odgovorni mi, mi vsi!

SPREMENBA SPREJEMANJA V ŠTUDENTSKIE DOMOVE

V petek, 10. aprila, je bil skupni sestanek, ki so se ga udeležili generalni sekretar univerze tov. Grgič, predsednica Kuratorija Vera Brnčičeva, upravni študentski domov ter predstavniki upravnega odbora in odbora študentov iz Akademskega kolegija in Študentskega naselja. Predstavniki socialno-ekonomске komisije pri univerzitetnem odboru Zveze študentov, predsednik osrednje sprejemne komisije in socialno-ekonomski referenti pravne in filozofske fakultete.

V uvodni besedi je sekretar socialno-ekonomске komisije pri UO Aco Kostić poudaril, da bi moral biti ta sestanek nekoliko prej in to zaradi pogojev sprejemanja študentov v študentske domove, kot je predvideval sklep osme redne seje Kuratorija. Do tega sestanka ni prišlo zaradi rotacije na UO in mogoče zaradi neodgovornosti posameznikov.

Aco Kostić je dejal, da je to danes zelo aktualno vprašanje in je stališče UO ZSJ, da se upoštevajo njihovi predlogi predvsem v zvezi z rang lestvice pri sprejem študentov v študentske domove. Diskusija je pokazala, da uprave študentskih domov in ostali udeleženci seje niso načelno proti sodelovanju letnikov, vendar je to v konkretni situaciji, kljub temu, da je ideja dobra, tehnično težko izvedljivo, oziroma neizvedljivo.

Po dolgem razpravljanju so predlagali, da se sprejme sklep o razveljavi razpisa v Tribuni. Pravico do sprejemanja imajo domovi kot samoupravni zavodi. Ko bo podana temeljita analiza o delu sprejemne komisije

NAMESTO POJASNIL

Nekateri bralci Tribune dajejo članom uredništva pismene in ustne pripombe v zvezi s pisanjem časopisa Delo v nedeljo 5. aprila ob poročanju z republiške konference ZMS, v zvezi z radijskim poročili o tej konferenci in v zvezi z mojim člankom o DOGMATIZMU ob konferenci ZMS — k oeni političnega položaja na univerzi, kjer sem komentiral napad, objavljen v Delu. Ker je bila na isti strani kot moj članek objavljena fotografija z mladinske konference in ker v številki razen članka tovariša Konjarja »O socialistični vzgoji mladine«, ki je razpravljal o težah za mladinsko konferenco, ni pisalo ničesar o konferenci, je lahko nepozoren bralec dobil napačen vtis, da je moj članek poročilo z mladinske konference. Povod in vzrok mojega članka je bil te pojav ob konferenci ZMS, to je poročilo v Delu, in nisem razpravljaj, niti nisem imel name-

in organov domov oziroma ko bodo utemeljeni predlogi za drugačno delo, pa naj se razpravlja o spremembi dosedanjega načina sprejemanja.

SEKRETARIAT SOCIALNO-EKONOM-SKE KOMISIJE PRI UNIVERZITETNEM ODBORU ZSJ PREKLIČUJE NA PODLAGI SKLEPOV SKUPNEGA SESTANKA RAZPIS O SPREJEMANJU V ŠTUDENTSKIE DOMOVE, KI JE BIL OBJAVLJEN V TRIBUNI 18. MARCA 1964.

ISTOČASNO PA OBVEŠČAMO ŠTUDENTE, DA SHRANIJO VSE ZBRANE DOKUMENTE, KER JIH BODO POTREBOVALI POZNEJE, KO BODO DOMOVI OBJAVILI SVOJ RAZPIS O SPREJEMANJU.

SEKRETARIAT SOCIALNO-EKONOM-SKE KOMISIJE PRI UO ZSJ

na razpravljati o delu konference, kaj šele, da bi o delu konference poročal enostransko, ali celo tako enostransko, kot je to storilo Delo. Poročilo o delu mladinske konference, ki ga je napisal tovariš Konjar, je v uredništvo prispelo prekasno in je objavljeno šele v tej številki. Stenogrami razprav na mladinski konferenci so prispeli v uredništvo šele po izidu 12. številke Tribune, v sredo in četrtek.

Nekateri bralci nas sprašujejo, če bo uredništvo Tribune kljub napadom nadaljevalo s takim konceptom in nas pri tem spodbujajo. Ne, tovariši, mi ne želimo nadaljevati s takim delom, ampak želimo svoje delo še nadalje izboljšati. Mi želimo, da bi bili naši članki ob negativnih pojavih, ki jih opažamo, tako žalostni, tako kritični in tako ogorčeni, kot obravnavani problemi zaslužijo. Z odkritim, vsestranskim in kompleksnejšim obravnavanjem

vseh problemov, ki se v naši družbi pojavljajo, želimo čim več prispevati k reševanju teh problemov in k spoznavanju in odstranjevanju vsega, kar objektivno ovira edino sprejemljivo alternativo našega družbenega razvoja — družbeno samoupravljanje in nadaljnje osvobodjanje človeka. To pa je težka naloga, ki je uredništvo samo ne bo zmoglo. Tu potrebujemo in pričakujemo pomoč čim širšega kroga sodelavcev in bralcev.

IVAN KREFT

0 grupah...

Nadaljevanje s 3. strani.

Živimo v času, ko se borimo za ukinitve politike kot silo nad ljudmi, ki »glajhsalta«, ki birma svoje varovance in jih posveča iz enega agregatnega stanja v drugo ter jim zavezuje različne trake zrelosti. Ena najhujših zablod misli na relaciji odtujenega političnega je, da človek ni človek sam po sebi. Mi vsi smo mladi ljudje, študentje, željni resničnega sveta, sveta brez taktike in ideološkega papačija, ki bi nam poudarjal enotnost interesov. Zato bi bile kakršne koli diskvalifikacije, grožnje, kampanje, pritiski, socialne izolacije in proglašanje turških nevarnosti neresne, nezrele, neodgovorne pred zgodovino, ki ji pišemo leto 1964 in ne v skladu z našo osnovno potrebo in osnovnim interesom, s svobodnim ČLOVEKOM V NASI DRUŽBI.

Zatorej bi okarakteriziral interpretacijo dogodkov zadnjih dni, ki so do nezdrave mere višale temperaturo, kot NESPORAZUM.

Tomaž Salamun,
študent umetnostne zgodovine in
zgodovine

● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI

POMANJKANJE FIZIKOV

Današnja tehnika sloni v veliki meri na pridobitvah, ki izvirajo iz fizikalnih odkritij. Fizikalno raziskovanje predstavlja stalen vir dognanj, izmed katerih mnoga po krajšem ali daljšem razvoju vodijo do praktično uporabnih rezultatov. Ta vloga fizike je eden od razlogov, da danes vse industrijsko razvite države vlagajo v vzgojo fizikov in fizikalne raziskave ogromna sredstva.

Tudi naša industrija skuša zadnja leta sistematično izboljšati kvaliteto svojih izdelkov in išče ekonomičnejše tehnološke postopke, da se lahko uveljavi tudi na tujih tržiščih. Zato vedno bolj nadzirajo materiale, raziskujejo nove postopke in iščejo produkte, ponkoč v večjih podjetjih in institutih pa so pričeli že s sistematičnim raziskovanjem. Zato rastejo merilni in razvojni laboratoriji ter se začneja sodelovanje tovarn z raziskovalno službo.

Za delo v institutih je potrebno tudi pri nas vedno več dobro izolanih in sposobnih fizikov. V primerjavi z razvitimi deželami bi moralo v Jugoslaviji diplomirati in se zaposliti v institutih in industriji letno 300 fizikov; vendar danes dosežemo komaj majhen del tega, ker so sredstva, namenjena za to, še zelo skromna. V našem interesu je razvijati fiziko, saj je to začetek verige, ki vodi od osnovnih preko aplikativnih raziskav v razvojnih laboratorijih do produkcije. Važno je, da

se v to verigo vključimo čim bolj na začetku in tako tudi sami izkoristimo prednosti, ki jih nudi znanje.

Vendar številke kažejo, da smo na tem področju še na začetku. Na oddelku za fiziko FNT je doslej diplomiralo komaj 80 inženirjev, potrpeževanje po diplomiranih fizikih pa je bilo dejansko vsa leta, po osvoboditvi veliko večje kot število diplom. Kdor namerava v prihodnjem šolskem letu vpisati fiziko, naj se torej ne

boji, vsako leto bi morali dobiti vsaj 30 novih inženirjev, če bi hoteli v desetih letih zadostiti potrebam šolstva, industrije in raziskovalnih ustanov; danes pa opažamo, da vsako leto diplomira povprečno komaj deset fizikov.

Možnosti za zaposlitev so ugodne in se novincu, ki se bo odločil za ta študij, ni treba bati, da po diplomi ne bo dobil ustreznega dela.

Iz srednje šole naj bodoči fizik prinese osnovno znanje matematike in fizike. Poznavanje posameznosti iz srednješolske snovi je manj pomembno kot osvojitve logičnega načina mišljenja, ki je v fiziki

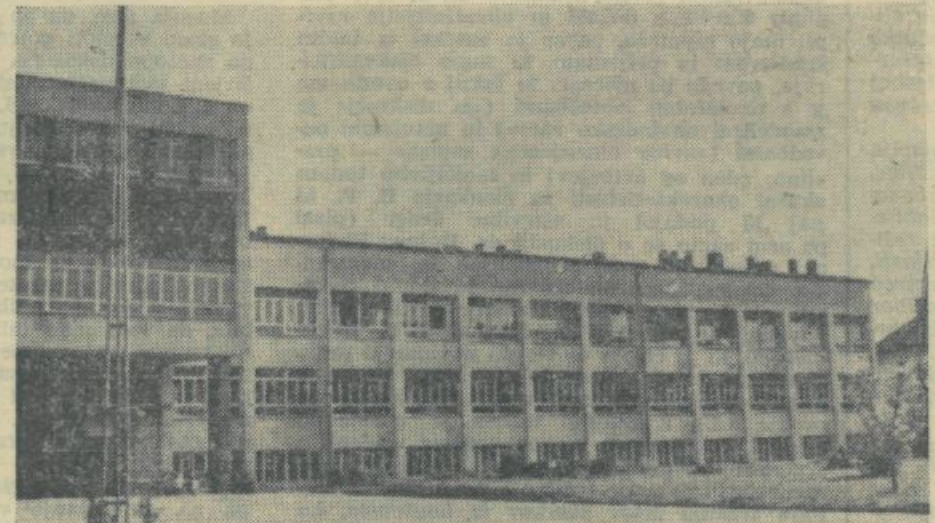
nujno potrebno. Golo učenje na pamet pri tem predmetu ne vodi nikamor. Priporočljivo je tudi obvladati že v srednji šoli enega od svetovnih jezikov.

Gotovo je mnogo dijakov v srednjih šolah, ki bi lahko postali dobri fiziki, pa ne najdejo poti do poklica; brez dvoma jih je precej več, kot je dandanes študentov fizike. Po drugi strani pa zaradi napačnih predstav marsikdo študira fiziko, čeprav bi se na tej ali oni tehniški fakulteti bolje uveljavil. Skoraj ni področja tehnike, ki ne bi potrebovalo fizika. Vse smeri tehnike so se namreč najprej razvile v fizikalnem laboratoriju.

Študij je resen, vsaj tako praviijo študentje, med najtežjimi na univerzi. Kdor se uči le za vsak izpit posebej, kmalu doživi neuspeh. Vendar pa tisti študentje, ki resno in sproti študirajo, nimajo z izpiti nobenih težav. Strogost je brez dvoma upravičena, ker poklic zahteva izredno široko znanje. Fizik navadno ni dolgo zaposlen z enostavnim delom, ampak mora vsak problem rešiti samostojno teoretično in praktično.

Imajo pa fiziki to ugodnost, da je veliko pomanjkanje strokovnjakov te vrste. Podjetja rada razpisujejo štipendije za študij, posebno v višjih letnikih. Kdor se bo odločil, naj poskusi s proučeno v kakšnem večjem podjetju s področja elektrotehnike, kemije, metalurške in strojne industrije, ali pa na večjih institutih.

Priredil: I. M.

Fizikalni inštitut »Jožef Stefan«

Idejno - politične naloge ZMS

Izboljšanje učno vzgojnih uspehov je osrednji problem, ki ga je treba reševati z največjo odgovornostjo. Bistvo vsega je odnos do dela, do učenja. Pravilen odnos do učenja naj se izoblikuje predvsem v razrednih kolektivih. Ustvarja naj se v smislu moralnih norm, ki se oblikujejo v razredu. Moralne norme se odražajo v pojmovanju dolžnosti in pravic dijakov, v odnosu do samovzgoje, samodiscipline, v kritisu interesa posameznika z interesom kolektiva ipd.

Vrednost človeka na osnovi njegovega dela je najvažnejši moralni faktor, ki mora priti v zavest slehernega dijaka. Zato mora postati učenje njegova potreba in pogoj, da postane enakovreden član razrednega kolektiva.

Treba je postaviti merila, na katerih se formirajo odnosi v razredu. Razviti se mora tovarišstvo, samopomoč med dijaki, tekmovanje, pravilen odnos med dijaki in profesorji. Tu naj naša organizacija izbojuje bitko.

Zato je potrebno, da se uveljavlja skupina najboljših dijakov, ki imajo pozitiven odnos do učenja, do pravičnosti, do profesorjev. Ti naj se bojujejo za najna-

prednejše načine in odnose, ki naj jih podpirajo z lastnim vzgledom. Mladino je potrebno zainteresirati za učno vzgojne probleme. Zato mora postati razredna skupnost osnovna celica za proučevanje učnovzgojnega procesa. Dijake v razredu je treba usposobiti za te naloge.

Mladino je treba politizirati in aktivizirati. Načelo, da je dijak subjekt učnovzgojnega procesa, mora postati osnovni princip pedagoškega dela. Torej je dijak soustvarjalec pri učno-vzgojnemu delu. Zastarelo je pojmovanje, da ima samo profesor pravico, kako in kaj bo učil dijake. Enako je za učni program odgovoren tudi dijak. Saj bo njemu koristilo, kar se bo naučil.

Dijaki morajo spoznati, da se ne učijo samo za družbo, ampak tudi za samega sebe. Kar se nauči, bo v življenju potreboval. Dijaki se morajo boriti za idejnost in aktualnost pouka, za sodobne metode pri pouku. Koristno je uvajanje seminar-skega dela, skupinskega učenja, uporabe avdiovizualnih sredstev, s katerimi bi moral biti seznanjen vsak bodoči učitelj. Osnovni namen teh metod je vzbuditi ustvarjalnost in samostojnost dijakov. Boriti se moramo proti kampanjskemu uče-

nju. Zato mora sistem ocenjevanja stimulirati dijake za sistematično učenje. Ocenjevanje mora temeljiti na ugotavljanju realnega znanja.

Šolske in razredne skupnosti se morajo boriti za izboljšanje učnih programov in predmetnikov. Učne programe morajo aktualizirati. Analizirati je potrebno delo šolskega odbora in dijaških predstavnikov v njem. Seje šolskega odbora bi se morale razširiti. Kadar se razpravlja o mladinski organizaciji, je treba poklicati na sejo mladince. Poklicati je treba tudi predstavnike razredov, kadar se razpravlja o njih.

Skušati moramo z idejnim delom odpraviti odtujenost posameznih mladincev od konkretne družbene situacije, kar ima za posledico vrsto negativnih idejnih pojavov. Mnogi dijaki so rezervirani do dela v mladinski organizaciji. Ne razumejo bistva družbenega razvoja, zgledujejo se po negativnih zgledih ipd. Taki dijaki zavirajo delo razredne skupnosti. Premagati moramo anarhično težnjo nekaterih dijakov, ki vidijo samo pravice, ne pa dolžnosti, in ne priznavajo zavestne discipline.

VIKTOR KRŠINAR

Neresnost goriških gimnazijcev

Klub primorskih študentov se je pomeil z dijaki novogoriške gimnazije v odbojki, rokometu, šahu in namiznem tenisu. V roku-metu so zmagali študentje z 20:12 v naslednji postavi: Koglot, Kolin, Suban, Polenčič, Jug, Leban, Krapež, Požar, Zavadlav. Odbojka je je končala z rezultatom 3:1 v korist študentov. Namizni tenis so novogoriški gimnazijci odločili 5:2 v svojo korist, v šahu pa je bil rezultat neodločen 2:2.

Vsako leto organizira klub tudi razgovor z gimnazijci. Zato bi rad svečeval goriškim četrtošolcem, naj bolje organizirajo razgovor s študenti. Oblika srečanja je postila že tradicionalna skoraj na vseh primorskih srednjih šolah. Študentje se z bodočimi kolegi pomenijo o pogojih na posameznih fakultetah, seznanijo z življenjem v Ljubljani in tako vsaj malo pomagajo novim študentom premagati težave, ki se pojavijo ob vstopu na fakulteto. Kljub temu, da se je predstavnik kluba že prej dogovoril, kdaj bodo organizirali razgovor, do njega sploh ni prišlo. Študentje so odgovorili iz Ljubljane že v soboto, da bi prispeli v Novo Gorico pravočasno. Člani kluba so se potrudili, da bi prišlo do še tesnejših stikov med njimi in dija-i. Ne nameravam razpravljati, kdo je k-iv, da ni prišlo do razgovora. Upajmo le, da bo o dija-ki novogoriške gimnazije samo r-otovi-li, zakaj je prišlo do nesporazuma. Klub ima vsekakor interes, da tradicionalni siki ne prenehajo, temveč da zajamejo širši obseg.

IVAN SUBAN

POL URE PO PREDSTAVI

Zmedena glava

Bilo bi najbrž na moč nepremišljeno, ko bi po razposajenih reakcijah premier-skega občinstva v Mestnem gledališču v Ljubljani sklepali, da smo s predstavo Anouilhove Zmedena glava (ali Zaljubljenega reaktorja, kakor se igra imenuje v podnaslovu) dobili navsezadnje imenitno komunikativno predstavo, kakršno bi si tale imenitni partiški malomeščan in znameniti prose-noire dramatik Jean Anouilh tudi zaslužil, saj vemo, s kakšno nekontrolirano ustvarjalsko ihto je zapisan pravemu gledališču. Hudo nepremišljeno bi bilo tudi trditi, da so nam režiser J. Gale, scenograf S. Jovanović in kostumografka M. Jarčeva — skupaj z igralsko ekipo — tokrat predstavili ne samo avtentične in tipične sorte francoskega teatra, ampak celo — skozi duhoviti dialog teatralizirano in s skoraj nonšalantno francosko melanholijo naelektreno in naostreno — stisko modernega človeka, ki si ob smešnem emocionalnem brodolomu v vodah družinskega življenja (postaran mož in na vso moč mlada žena) prizna nemoč tudi za širše družbeno zarotništvo. Bojim se, da ljubljanska predstava ni dala niti prvega, niti drugega, modernega človeške stiske.

Komični in hkrati melanholični živec drame je tipično molliorovski (asociacije na Arnolfa in Alcesta ob Anouilhomem generalu so skorajda obvezne), kljub temu pa bi bilo težko verjeti, da se je Anouilhu posrečilo izumiti Molliorovi situaciji adekvaten sodoben družbeni milje, ki bi bil komično in sploh teatersko enako učinkovit. Kljub temu pa oba veže lahko, harlekinsko izročilo imenitne stare Francije: obema gre za izrabljanje družbenih dilem v imenu polnokrvnega teaterskega vrveža, za kar imata pač a priori vse pogoje: od neustavljive konverzacije do nepremagljivega šarma, ki prevzema tako dialog kot gibanje v prostoru samo. Oba sta pač Golca. Teater-ustvarjatelj in to je glavno. Anouilhova Antigona je pokopala Polineika, Medea maskevala svojo ljubezen in se ugonobila. Zdaj je vse ostalo namenjeno igri, nezamerljivi in melanholični, ampak nič razburjivi, prej zabavni kot družbeno aktivni.

Tudi Zmedena glava je v celoti take sorte. Bistveni nesporazum se pač skriva drugje, v predstavi.

Spet smo namreč dobili imeniten dokaz, da nam moderni francoski teater sploh ne leži, da smo ob svetovljanstvu francoske teatralnosti res popolnoma razoroženi provincialni Balkanci. V mislih imam tako Galetov režiserski prispevek (hudo okoren, poenostavljen in namesto na duhovitem vrvežu, zasnovan skorajda na melodrami in burki) kot tudi igralski del. Vladimir Skrbinšek je svojega generala oblikoval očito in dveh raznorodnih materialov (kot jih sicer že tekst nakazuje): duhovito zajedljivega postarnega vojaka in rahlo prismojknjenega melanholičnega cimika. Velja pa, da mu obeh — preveč ekstremno forsiranih — prvih nikakor ni uspelo združiti v kompaktno celoto. Mnogo prepričljivejši je bil v prizorih, ko se ni za vsako ceno silil z duhovitostjo, torej kjer se je poskušal izpovedovati iz resnejših zagrejenih osnov. Temeljna značilnost komike v njegovi igri ostane slej ko prej koketiranje z občinstvom, preočita nagnjenost k ravnim efektom in čisto preprosto razbijanje konteksta v neakčne, preostro ponantirane dotipe. Zeleni bi si pač komike, ki bi rasla iz celovitih odnosov. Te pa Skrbinšek sploh ni dal.

Za celotno predstavo pa velja, da je za svoj občutek skoraj usiljeno zvezdniško koncipirana in da so vsi ostali igralci kar preskrbno spleteni okrog osrednjega zvezdnika predstave, Skrbinška. No, stranjajnosti kljub temu nekaterim ne gre odrekati: F. Drojenik je bil dovolj posrečeno izražen lik modernega mladega vetrnjaka, S. Strnaa imenitno zadeta karikatura rahlo premaknjene in za domoravno prav neumno vneta železničarja, J. Guštin malomeščanskega padarja,

M. Brezigar blaziranega senilnega grofa, T. Leonova je bila kot teta Bise in stara devica zasnovana na preveč standardnih burkastih efektih, ki jih poznamo vsaj že kakšnih deset let. A. Cigojeva kot Aglaé, mlada generalova žena, je bila s svojim monotonim načinom interpretacije morebiti prigrpernejša za radijski dnevnik,

zlasti še, ko bi na njej morala ležati vsa teža vzroka za generalovo melanholijo in finalno spoznanje. N. Bavdaževa, F. Preštnik in F. Kumer pa spet pretirano poenostavljeni, prva smešna pubertetnica, drugi provincialni duhovnik, tretji pohotni starec — vsi pa brez pravega življenjskega utripa. Manjši vlogi sta igrala še

F. Markovčič (posrečeno robustni mlekar) in mladi V. Gjurin (generalov 12-letni sin).

Sceni S. Jovanoviča se ni posrečilo ustvariti pravišnje atmosfere, niti resnične prostorske simbolike; tu pa tam so se porajale celo asociacije na kič.

Andrej Inkret

Mariborski študenti in kultura

O tem, da študenti ne vplivajo prav nič ali zelo malo na mariborsko kulturno življenje, je bilo izrečenih že precej besed. Seveda bi se veljalo vprašati, ali je mariborsko kulturno življenje spodbudno za dejavnost študentov ali ne. Toda o tem (gotovo ne enostavnem problemu) ne mislim govoriti v tem članku. Zanimivo pa je, da vsaka beseda v tej smeri takoj povzroči hudo kri, in da so se mariborski kulturniki že navadili mirnega, nerazburljivega življenja. Poglejmo si danes torej samo študente in njihovo (ne)dejavnost na kulturnem področju.

V Mariboru se je kmalu pojavila težnja, da bi študenti sodelovali v kulturnem življenju mesta kot ustvarjalci. Toda skoraj vsak poizkus se je izjalovil kljub prizadevanju funkcionarjev ZSJ. Skoraj desetkrat so poskusili ustanoviti pevski zbor in desetkrat je ta akcija propadla že v začetni fazi, čeprav se je za vaje ponudil kvaliteten zborovodja. Zeleni smo ožijeti vsaj dramsko sekcijo, toda prav tako nič. Menim, da nas morajo ti neuspehi poskusiti poučiti, da ne gre ustanavljati kulturnih skupin med študenti brez temeljite analize, ali so sploh možnosti za umetniško ustvarjanje med študenti. Zavedati se moramo, da traja študij na višjih šolah le dve leti, da je vsak mesec manj en izpit (čeprav vemo, da v prvem študijskem letu lahko opraviš le tretjino izpitov), da študenti nimajo časa, da se vsem zelo mudi — profesorjem in študentom. Zavedati se moramo, da je ta dejavnost še brez tradicije, saj zgodovina mariborskih višjih šol sega dobra štiri leta nazaj. Sedaj je v povojih ustanavljanje kulturno umetniškega društva mariborskih študentov. Vsem, ki mislijo akcijo začeti in (upajmo) izpeljati, mora biti jasno, da morajo proučiti vse objektivne okoliščine, saj številni ponesrečeni poizkusi gotovo ne dvigajo ugleda študentov v očeh ostalih Mariborčanov, med študenti samimi pa vzbujajo nezaupanje in padanje delovnega razpoloženja. Za široke akcije mora biti realna osnova, premalo so ideje in želje v glavah funkcionarjev. Seveda ne izključujem možnosti, da bi mogli študenti kaj ustvariti z lastnimi silami, vendar zaenkrat dvomim v to.

Več bi lahko študenti opravili z organiziranjem kulturnih prireditev. Pri tem so že dosegli nekaj uspehov.

O študentih kot odjemalcih mariborskega kulturnega trga se da napisati več.

Že prej sem omenil, da se bom v članku namenoma izognil vprašanja, kaj Maribor kot kulturno središče Stajerske študentom mudi. O odnosu študentov do umetnosti lahko rečem, da je zelo pasiven, frigid. Primerov zato je mnogo, vendar bi povedal le enega. Ob mednarodnem dnevu gledališča je vodstvo Opere organiziralo razgovor o repertoarju in ostalih problemih mariborske Opere. Vabila so poslali na vse srednje in višje šole. Razgovora se je udeležilo enajst mladih obiskovalcev gledališča (deset srednješolcev in podpisani študent). Seveda se pri tem pojavlja tudi problem obveščanja študentov, saj marsikatero vabilo obleži v tajništvih šol ali v žepih študentov-funkcionarjev. Anketa na eni višjih šol v Mariboru, kaj učenci najraje bero, je pokazala, da od 170 anketiranih ni niti eden napisal, da bere Nova obzor-

PREVEČ NAVDUŠENJA NAD EFEKTI

V Umetnostni galeriji v Mariboru razstavlja grška slikarja Siegfried Neuburg (r. 1928) in Gustav Zankl (1929). Oba sta ustanovitelja člana grških umetniških združenj »Junge Gruppe« in »Forum Stadipark«, ki se, kolikor sklepam po njihovi reviji in neki drugi publikaciji, odlikujeta po drznem, a za naš čas nekoliko zastarelem avantgardizmu tako glede slikarstva kot tudi literature.

Skoraj polovica Neuburgovih razstavljenih slik varira isti motiv: sebi podobne, na predalke razdeljene kompozicije. Linije, ki povekajo predvsem samo navpično in počez in ostre barve te se deloma prelivajo, tako da kontrasti niso vselej ostri ali pa so ostri samo glede na ozadje, dajejo tem slikam veliko dekorativno učinkovitost. Vendar so te slike označene samo s podnaslovom »(akvarel, mešana tehnika)«, pravih naslovov ni. To pa še ne bi bilo najhujše, če si slike ne bi bile preveč podobne. Nimajo svoje specifične vsebine, ali vsaj specifične obdelave. In tako odkrijemo, da so pravzaprav brez prave vsebine.

To zadnje bi veljalo tudi za ostale Neuburgove slike. Pri »Vertikalnih kompozicijah« zasledimo pretirano veselje nad barvalnimi učinki, nad učinkom krepkih linij, veselje nad samo golo formo, toda vsi ti učinki kot da izključujejo preciznost izraza. In res: pri teh slikah pogrešam izrazne koncentracije: nikjer ni snov odločno zagrabljena, avtor se zadovolji samo s površinskim odnosom do vsebine.

Dvorana, kjer so same velike »Vertikalne kompozicije« in še nekatera druga po velikosti njim podobna dela, naredi na nas močan, toda predvsem fizičen vtis. Ne morem reči, da bi bile te slike brez vsebine, toda v primerjanju z uporabljenimi sredstvi je imajo gotovo premalo. Res je, da nekaterim obiskovalcem razstav slike tembolj ugajajo, čimbolj »na zunan« učinkujejo. To je prav tako, če del občinstva tem glasneje poka, čim glasneje je pianist igral. Ne samo, da je računanje s takimi efekti dvomljive vrednosti, mislim, da so, kar zadeva to smer, tudi radikalnejše rešitve. (Posebno pri ameriških slikarjih.)

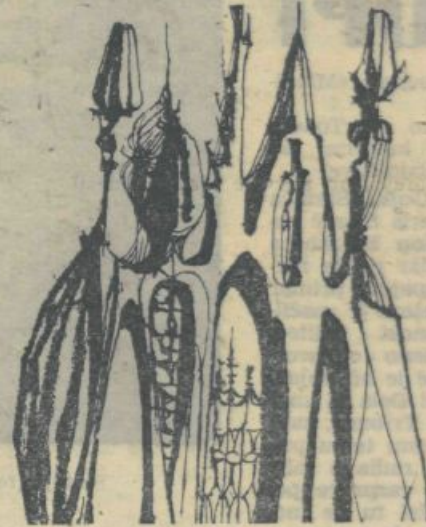
Gustav Zankl v marsičem spominja na Neuburga. Tudi njemu bi lahko očitali premalo vsebine, kar pri njem pomeni izgubljanje iz abstraktnosti v prehudo abstraktnost.

Njegove barve mu — podobno kot Neuburgu — odjemajo možnost izraziti karkoli podobnega. Poleg tega pa so še nenaravne in osladne. Silovita, burna barvna razmetanost na nekaterih slikah (npr. Pastel I, II), kjer barve kar vrejo na vse strani, me spominja na ekspresionizem. Vendar čela danes ta čustvena prenapetost viis nečesa prisljnjega in staromodnega. Zankl skuša tu in tam učinkovati z dekorativnimi efekti, vendar pravega občutka za dekorativnost nima. Na sliko nakopiči preveč nepotrebnih barv.

Za Neuburga in Zankla je značilno, da posvečata veliko pozornost izrazu, premalo pa vsebini. Mislim, da danes nismo več v času, ko bi za neko delo zadostovale same ekibicije s formo.

Razstava je zanimiva, kolikor nam predstavlja slikarstvo naših severnih sosedov.

Franček Rudolf

ENOSTRANSKI NASTOPI

Nadaljevanje s sedme strani

V Tribuni je bil objavljen tudi članek »Ali res podražitev v študentskih domovih in menzah?« Brali pa smo pred dnevi, da je izvršni svet dal sredstva in te podražitve ne bo.

Obenem je bila v zadnjih Tribunah tudi vrsta raznih provokacij proti CK ZKS in proti mladinski organizaciji, češ da je najbolj birokratična organizacija med mladimi.

Določena povezanost med Perspektivami in Tribuno se kaže tudi preko tega, koliko je skupnih sodelavcev. npr. Braco Rotar, Tomaž Salamun, oba Paša itd. Braco Rotar občasno v Tribuni in Perspektivah načenja iste probleme.

Janez Kocijančič se je v tej svoji diskusiji zelo potrudil, da bi razključil vse napa-ke, ki jih je po njegovem mnenju zagrešila študentska Tribuna.

Pustimo ob strani razne netočnosti in posploševanja, ki se v njegovi razpravi pojavljajo (npr. da sodelujeta v Perspektivah oba Paša, ko Boris Paš v njih ni objavil še niti črke, da Braco Rotar občasno v Tribuni načenja iste probleme kot v Perspektivah, čeprav je vsem bra cem obeh publikacij znano, da se je v njih enkrat samkrat lotil le istega avtorja, ne pa tudi istega problema itd.), in posvetimo pozornost raje njegovim načelnim sodbam. Značilno zanje je, da se vse bolj ali manj sučejo v območju osebnih opažanj, vsaj kolikor zadevajo oznake posameznih členkov in njihovih avtorjev. Ničesar pa ni storil, da bi jih optimalno objektiviziral s tem, da bi meni na primer dokazal, zakaj je moja trditev, da na straneh dnevnega tiska zaman iščemo resnice naše družbeno politične situacije, ne drži. Zato bom sam dokazal upravičenost te svo-

je teze z dvema primeroma. Vse doslej nismo nikjer brali in še danes ne bemo v našem dnevnem tisku o tako imenovanih prekinjavah dela. Prva je obširnejše o tem problemu spregovorila šele Vida Tomšič v intervjuju za NIN, objavljenem v Naših razgledih, pozneje pa tudi revija Teorija in praksa, čeprav je pojav, kot je videti, že zelo star.

Drug primer dezinformacije, ki ga je obsodil tudi razširjeni plenum univerzitetnega odbora in ki nas neposredno zadeva, je izrazito enostransko poročanje množičnih komunikacijskih sredstev o delu našega lista in Zveze študentov ljubljanske univerze, kakršno smo doživeli ob I. konferenci ZMS. Prav tako se Janez Kocijančič ni potrudil dokazati, zakaj je v noveletni pesmi vsrta provokativnih stvari in na katerih mestih se konkretno kažejo, zlasti pa, če so te tako imenovane provokativne stvari izmišljene in kot take neustrezne. Podobna vprašanja bi mu lahko zastavil skoraj ob vsaki njegovi obdolitvi, predvsem pa me zanima to, ali so v Tribuni izražena stališča, ki se ujemajo s stališči Perspektiv, že a priori vredna obsodbe, zlasti, ker vemo, da večina prispevkov v Perspektivah je ni meni nič tebi nič protisocialistično ali reakcionarno usmerjenih, temveč je njihova poglavitna teza v tem, da skušajo odpirati posamezne pereče probleme, ki se v naši družbi iz dneva v dan bolj kopičijo.

Predvsem pa se mi zdi vredno poudariti to, da ni važno, kje je kak prispevek publiciran, temveč da gre v prvi vrsti za to, ali je stališče, ki je v njem zastopano, ustvarjalno in potencialno prispeva k razčiščenju in odstranjevanju določenih problemov, ali ne.

Nazadnje bi rad opozoril še na neko

metodo, ki je med vsemi najbolj obsojana vredna. To je poskus moralno diskreditirati ljudi, ki delajo pri Tribuni in jim tako odvzeti pravico do nastopanja v javnosti, kakršno predstavlja delo pri časopisu. Tak postopek si je na razširjeni seji univerzitetnega komiteja dovolil Gojko Stanič, ki je v zvezi s Tribuno delal (citirano po stenogramu): »Če gledamo moralni profil ljudi (pri Tribuni, op. pisca), bomo videli, da ti ljudje na delovnih funkcijah, kjer so morali veliko delati, niso ne vem kako uspešni, ampak so se razvijali v sloj, ki je pripravljen veliko kritizirati. Ti ljudje so si na primer izbrali taktiko, češ, bomo pikali, toda če se imajo za inteligence, bi morali vedeti, da je ena bistvenih karakteristik inteligence to, da predviti tudi dolgoročne posledice svojega delovanja. Menim, da so to človeške lastnosti, kjer so prišle do izraza, in da so to napake naše kadrovske politike.«

Ko smo Gojka Staniča osebno pozvali, naj dokaže te svoje obdolitve, tega ni mogel storiti.

Tako. Krog je sklenjen. Perilo ohrano. Priznati moram, da je tako pisanje kot je pričujoče, vsaj zame zelo neprijeten posel, a je nujen, če hočemo, da vladajo med ljudmi čisti odnosi. Premišljan sem, da je tu zbrana dokumentacija zadosten dokaz za upravičenost moje glose in je torej dezinformacija pravilo, ki ga ne uveljavljam jaz, pač pa tisti, ki mi to očita. Prav tako ni moj namen pred javnostjo diskreditirati CK ZMS, saj so to nekateri njegovi člani s svojimi postopki storili sami.

Verjetno sem z vsem, kar sem napisal, zadostil tudi Staničevi zahtevi po čim večji konkretnosti in imenskosti.

Niko Grafenauer

Starodavna beneška loža v Vidmu. V ozadju na levi je poslopje mestne občine, zgrajeno pred vojno.

SEDEMDESET SLUŠATELJEV AKADEMIJE ZA GLASBO V VIDMU

DVAKRAT ZAIGRANA UVERTURA

Simfonični orkester ljubljanske akademije za glasbo se je nedavno vrnil z izredno uspelega gostovanja v Vidmu, ki ga je organiziral Civico Liceo Musicale »Jacopo Tomadini«, videmski glasbeni zavod. Z nastopom ljubljanskih akademikov se je začela izmenjava med obema glasbenima ustanovama.

Ta nova manifestacija bo poglobila prijateljske sosedske odnose med Slovenijo in Italijo. Zeleli bi, da bi Ljubljana vzpostavila tesne stike z Vidmom, saj je v Furlaniji tudi slovensko prebivalstvo, ki smo mu dolžni posredovati košček našega življenja.

»Glasba je tista govornica, ki zbliža še tako tuje ljudi. Veseli smo, da vas bomo lahko sprejeli pri nas,« je v zahvali dejal rektor akademije za glasbo Karlo Rupel, ko je sprejel medaljo mesta Vidma v znak prijateljstva. Izročil mu jo je gospod Giancomuzzi, predsednik licejskega sveta, v imenu mestnega župana na svečani večerji po koncertu. — Naj bo to sodelovanje glasbenikov osnova za širšo kulturno izmenjavo.

Prvi vtisi

Kakor nalašč, nas je, čim smo se ustavili pred italijansko carino, pozdravil dež. A čeprav nas je spremljalo slabo vreme ves prvi dan obiska, so organizatorji, ki so nas spremljali od meje naprej na vsakem koraku, poskrbeli za vzdušje, katerega ni mogel pokvariti noben dež.

Sivo nebo in ravnina sta se stikala skoraj neopazno, ko smo se vozili po Furlanski nižini. Nenavadno vzdušje ustvarjajo topolovi drevoredi in plantaže, ki so nasažene po velikih površinah. Kot oskubljeni ptičji štrle v sivo nebo, željni sonca, da se z njegovo pomočjo spet razbohotijo. Ves čas vidimo le nasade trte in topole, nobenih polj ali sadovnjakov. Velik mavzolej na griču v daljavi nas spomni na strašne dni prve svetovne vojne, ko je bila Furlanska nižina od Tilmenta do Soče eno samo bojno polje.

Točno ob 12.53

smo se znašli v hotelu »Cristallo«. Komaj smo se utegnili namestiti, že smo se odpeljali na koso v motel zunaj Vidma. Ob 15.39 smo bili v dvorani tehniškega inštituta, v kateri smo nameravali zvečer nastopiti. Vajo smo končali ob 17.58. Potem smo potrebovali skoraj celo uro, da so naši avtobusi našli pot do 5 minut oddaljenega hotela. Zopet ura: 18.45.

Ko sem se naslednji dan dan vozil po mestu s prijaznim gospodom Kovačičem, zastopnikom videmske občine (ki je doma z Mosta na Soči, a je že precej let v Italiji), sem mu povedal, da me je presenetilo, da je po vseh hotelih, javnih lokalih, ustanovah, po kandelabrih in še kje, toliko ur. Brž mi je pojasnil, v katerem grmu tiči zajec: te ure je namestila neka večja tovarna kot reklamo za svoje izdelke, seveda zastoj. (To so štiriloglate električne naprave, ki namesto s kazalci kažejo čas s številkami. Npr. 14.29). Potem sem se dogajalo, da pri vseh teh številnih urah nisi vedel, koliko je v resnici ura, ker je kazala vsaka po svoje. Zato so morali mnogo teh električnih škatlic odstraniti.

Druga značilnost Vidma je loža, čudovita stavba v beneškem stilu, ena red-

kih, ki je še ostala iz časov, ko so vladali beneški doži. — Ko posegam nazaj, naj še omenim, da so grič, na katerem stoji videmski grad, umetno napravili že Langobardi, ki so v času slovanskih vdorov branili mejo. Od tedaj naprej je bil Videm pomembno oporišče v zaledju limesa. Danes ima mesto že okrog 90.000 stalnih prebivalcev. Zanimivo je, da mnogo građe v samem centru, kjer namesto starih zgradb rastejo visoke do 20-nadstropne stolpnice.

Navdušenje občinstva

Ko omenjam naš nastop, ne morem mimo ugotovitve, da je koncert pomenil velik glasbeni dogodek za Videmčane, saj so prvič slišali Osterca in Šostakoviča.

Dvorana tehniškega inštituta je moderna

Skupina slušateljev Akademije za glasbo pred spomenikom žrtvam prve svetovne vojne v Redipuglii. Ta kraj leži onstran meje z Italijo blizu Doberdoba. Obiskali smo ga, ko smo se vračali preko Trsta v domovino. V tej veličastni grobnici je pokopanih približno 45.000 padlih vojakov.

zgradba in arhitektonsko zanimiva. Šest blagih lokov, ki so podaljški podpornih stebrov, nosi streho. Ta je ob strani dvignjena, tako da indirektno prodira v dvorano dnevna svetloba (Če rečem, da je vse skupaj podobno ogrodju in platneni prevleki tovornjaka, je to malce zlobna primerjava). Z dobro akustiko se avditorij, ki je namenjen kino predstavam, ne more kaj prida pohvaliti.

Ker je bil koncert napovedan ob 20.45, se je začel ob 21. uri. V začetku je z obiskom slabo kazalo, vendar se je počasi nabralo več kot 600 poslušalcev. Razumljivo: v prvem delu sta bila na sporedu Osterc in Šostakovič, v drugem pa Liszt in Rossini. Po aplavzih sodeč tistim, ki so slišali prvi del koncerta, ni bilo žal. Šostakovičeva 1. simfonija in Osterčev Religioso iz Suite za orkester sta več kot dostojno predstavila slovansko glasbeno tvornost videmskemu občinstvu.

Orkester z dirigentom Urošem Prevorkom in solistom pianistom Milivojem Šurbekom je stal ob izvedbi Lisztovega 1.

klavirskega koncerta in Rossinijeve uverture Viljem Tell pred nič manj odgovorno nalogo. Poslušalci, ki so izsilili ponovitev uverture, so s klici dajali duška svojemu navdušenju nad vrhunsko igro celotnega ansambla.

Nemalo smo lahko ponosni na ta veliki uspeh, ki je plod vztrajnega in trdega dela!

Razgovor o sistemu glasbenega šolstva

Dan po koncertu nas je sprejelo vedro jutro, kot bi se tudi ono veselilo našega zmagoslavlja. Dopoldne smo obiskali Liceo Musicale »Jacopo Tomadini«. Obrnil sem se na direkcijo te ustanove Aladarja Janesa, ki je dal idejo za sodelovanje med ljubljansko akademijo in njihovim licejem, in mu zastavil nekaj vprašanj.

— Kdo je bil Jacopo Tomadini, po katerem se imenuje vaš licej?

»Jacopo Tomadini je bil duhovnik iz Čedad, ki je živel konec 18. in v začetku 19. stoletja. Bil je cerkveni skladatelj in mecen revnejših dijakov.«

»Pri nas imamo konservatorije in liceje, srednjih in visokih glasbenih šolah. Kako je urejen vaš sistem glasbenega šolstva?

»Pri nas imamo konservatorije in liceje, ki se ločijo samo po tem, da so prvi državne ustanove, druge pa financirajo občine. Na teh zavodih dobi učenec popolno glasbeno izobrazbo, tako da diplomant sprejme naziv profesorja. Če se želi kdo še

izpopolniti, gre lahko študirat na glasbene akademije v Sieno, Neapelj ali v Rim. Ker sedanji sistem ne ustreza več, so v zadnjem času začeli pripravljati nekatere reforme v ureditvi šolstva in tudi v učnih programih.«

— Koliko časa traja študij na liceju?

»To je različno. Študij solopetja traja pet let, pihal sedem let, za godala, klavir in orgle pa deset let.«

Po razgovoru smo si ogledali poslopje. Moram reči, da imajo vse lepo urejeno. Stavba je stara, iz 16. stoletja, vendar kar ustreza. V prvem nadstropju je majhna dvorana z orglami (okrog sto sedežev), ki je čudovita za komorne koncerte. Razen tega imajo še dvajset študijskih prostorov s petnajst klavirji in malimi orglami.

Posebno žal mi je bilo, da nisem mogel govoriti z nobenim od študentov. Bili so namreč še na velikonočnih počitnicah. Z njimi se bomo pogovorili, ko nam bodo v maju vrnili obisk.

IGOR LONGYKA

BOLGARSKA MLADINA

V času desetdnevnega bivanja v Jugoslaviji je delegacija Dimitrovske zveze komunistične mladine Bolgarije obiskala več mest v Vojvodini, Hrvatski in Sloveniji. V Beogradu je imela uradne razgovore s člani CK ZMJ. V razgovoru z dopisnikom Tanjuga je sekretar CK DZKM Trajkov povedal, da bo 9. septembra bolgarski narod proslavil 20-letnico osvoboditve. Da bi mladi prispevali svoj del k temu praznovanju, so ustanovili »gibanje dvajsetletnikov« — 130.000 mladincev rodu svobode. Dvajsetletniki, ki so zaposleni, se trudijo, da bi dosegli čimvečje delovne uspehe, tisti, ki so na odsluženju vojaškega roka, da bi bili med najboljšimi in tisti, ki se šola, da bi bili med najprizadenejšimi.

GLADOVNA STAVKA

Organizacija švedske demokratične mladine je pozvala svoje člane in ostale švedske mladinske organizacije, da z enodnevno gladovno stavko izrazijo solidarnost s političnimi begunci in pripadniki osvobodilnih gibanj v Južni Afriki, ki naj bi jih kmalu privedli pred Verwoerdova sodišča.

ČRNSKE ŠTUDENTE OPROSTILI

Vrhovno sodišče ZDA je razveljavilo odločbo, po kateri naj bi obsodili 65 črnih študentov, ker so leta 1960, demonstrirali proti postopkom segregacijskih barov v Rock Hillu v Južni Karolini. Senat vrhovnega sodišča je soglasno ugotovil, da so bile demonstracije črnih študentov mirne in da so demonstranti uporabili le svoje državljanske pravice.

KONGRES FRANCOSKE KMEČKE MLADINE

Francoska mladina je prisiljena, da zapušča vasi in se odpravlja v mesta in išče zaposlitev. O tem so v Parizu razpravljali delegati tretjega nacionalnega kongresa kmečke mladine Francije.

Fantje in dekleta so v svojih govorih prikazali izredno žalosten položaj, ker morajo zapuščati svoje domove in brez vsake varnosti potovati v mesta, kjer jih čaka usoda slabo plačanih nekvalificiranih delavcev.

NOV DOM ITALIJANSKE MLADINE

V Ferrari so odprli nov dom italijanske mladine; namenjen je študentom, mladim turistom in športnikom. Stavba zavzema površino približno pet tisoč kvadratnih metrov, ima 60 postelj, več dvoran za študij in zabavo in jedilnico, ki lahko sprejme več kot 100 oseb.

INTER- NACIONALNI MLADINSKI KLUB

V Moskvi so odprli na pobudo študentske zveze moskovske državne univerze internacionalni mladinski klub. Klub bo organiziral sestanke z družbenimi in državnimi funkcionarji, znanstveniki in umetniki, predstavniki industrije in narodnega gospodarstva SZ. Študenti — predstavniki mladine 94 držav — pa bodo pripovedovali o svojih deželah.

INDEKS IN... BADMIN- TON

Mariča Amf, 21-letna študentka filozofske fakultete, študira tuje jezike, in sicer: francoščino, angleščino in italijanščino. V prihodnjih dneh bo odpotovala v Francijo na izpopolnjevanje. Kot so izjavili njeni kolegi in kolegice, je najboljša študentka III. letnika.

Se pred odhodom pa je odgovorila na nekaj vprašanj za Indeks in...

— Koliko let že igraš badminton?

— Šest.

— Tvoji uspehi doslej? — Sem štirikratna republiška (drž.) prvakinja, skupno z Böglovo pa sva prvi tudi v igri dvojice.

— Kaj ti je poleg badmintona še pri srcu? — V gimnaziji sem igrala rokomet, v mladinski vrsti Ljubljane pa odbojko. Če le utegnem, rada berem knjige iz zvrsti moderne književnosti v originalu (Hemingway, Camus).

— Ze od prvega letnika dalje vpišuješ ne le dva obvezna jezika, temveč še tretjega. Ali ni to prezahtevno? — Ze v gimnaziji sem imela veselje za učenje jezikov; no, sedaj na fakulteti ga imam še vedno in kljub temu da bom morala opraviti dve B diplomi, mislim, da bom uspešno končala študij na II. stopnji.

— Kdaj treniraš? — Ob nedeljah popoldan ter po možnosti še kakšen dan med tednom, če najdem »lunke«, kajti zaposlena sem honorarno kot prevajalka.

— Kako se razumeš v klubu? — Mislim, da je pri naših klubih redko, da vlada v njih tovarštvo in razumevanje, in da ni nevoščljivosti. Tako je pri nas. Poleti, ko smo prosti, hodimo v gore, kar nam pride zelo prav pri kondiciji. Prehodili smo že lep del naše transverzale.

— Tvoj zadnji uspeh? — Decembra lani sem zasedla 4. mesto na velikem mednarodnem turnirju v Avstriji. Še pred tem pa sva maja na tradicionalnem mednarodnem badmintonskem turnirju v Ljubljani z Böglovo v paru osvojili 1. mesto.

— Koliko časa misliš še aktivno igrati? — Še dokaj let po končanem študiju bom igrala, o tem sem prepričana.

— Kdo so najboljši predstavniki »tvojega« športa na svetu? — Pri ženskah so to Američanke, pri moških pa Indonezijci in igralci iz Siam.

— Tvoje želje? — Da bi bil badminton kot šport bolj upoštevan pri občinstvu. Mnogi mislijo, da ta šport ni zahteven, v resnici pa ni tako.

Mariči naše čestitke za uspešen študij in mnogo lepega in koristnega v Franciji. T. ZAJC

NEUSPELO

TEKMOVANJE V KROSU

Preteklo soboto je bilo izvedeno tekmovanje v krosu za prvenstvo univerze. Proga je potekala po gozdu za Šišenskim hribom, imela je težak vzpon in nekaj naravnih ovir; dolga pa je bila okrog 3000 metrov. Zmagovalec Jakob Lamut (FNT) in Mile Guzina (ekon.), ki se je uvrstil na drugo mesto, sta pritekla na cilj na igrišče Ilirije s precejšnjo prednostjo pred ostalimi.

Zalostno je, da se je tekmovanja kljub pravočasnemu razpisu udeležilo tako malo študentov: šest. Komu je pripisati krivdo? Nezanimanju študentov za to športno panogo ali mlačni aktivnosti nekaterih športnih referentov po fakultetah. Menim, da obojemu, več pa premajhni osebni zavzetosti nekaterih študentov za opravljanje zaupane jim naloge. Z. B.

STRELJANJE

V preteklem tednu je bilo organizirano tudi medfakultetno tekmovanje v streljanju z zračno puško. Tekmovanja se je udeležilo 49 študentov in niti ena študentka.

Očividno je, da zanimanje za strelski šport med študenti iz leta v leto pada. Vsakoletni poskusi oživljanja zainteresiranih skupin študentov na posameznih fakultetah, pri Zvezi študentskih organizacij za telesno kulturo in strelski družini športnega društva Olimpija ne presežejo tega enkratnega tekmovanja med fakultetami in nekaterih fakultetnih tekmovanj.

Rezultati:

Posamezniki: 1. Miloš Pirc, elektro, 176, 2. Srečko Beričič, FNT, 171, 3. Božo Jaklič, FNT, 170, 4. Slobodan Golubovič, elektro, 168, 5. Franc Pirnat, elektro, 165.

Med ekipami je zmagala ekipa elektrotehniške fakultete pred ekipo FAGG I, FNT itd.

ROKOMET

V 6. kolu univerzitetne rokometne lige so bili doseženi naslednji izidi:

FAGG : FNT 16:21 (7:10)

VSPV : elektrotehniška 20:15 (13:6)

ekonomska : medicinska 11:11 (7:5)

filozofska : pravna 8:8 (4:5)

Tekma med ekipama Visoke Šole za telesno kulturo in strojne fakultete je bila preložena, medtem ko je bila ekipa biotehniške fakultete v tem kolu prosta. Na lestvici vodi ekipa FNT z 10 točkami

ZMAGA MEDICINCEV

V šestem kolu so študenti medicine pripravili še eno veliko presenečenje. Premagali so glavnega favorita tekmovanja — ekipo ekonomske fakultete. Že nizek in tesen rezultat pove, da sta se obe ekipi skoncentrirali predvsem na obrambo, medtem ko sta bila napada slabša kot običajno. V opravičilo ekonomistov moramo povedati, da so nastopili brez igralcev Olimpije, ki so že v četrtek odpotovali v Split.

Do drugega presenečenja bi kmalu prišlo na tekmi FNT : biotehniška. V prvem polčasu je bil rezultat izenačen, ko pa je v drugem polčasu vstopil v igro Peterka, je bila zmaga za FNT zagotovljena.

V tem kolu sta se zopet dve tekmi končali brez borbe. Moštvo FAGG je prišlo na igrišče nepopolno in filozofi so tako osvojili prvi točki. V telovadnici na Kodeljevem pa so študenti VSTK zaman čakali strojnike in tako se je tudi ta tekma končala 20:0!

Kaže, da je s pričetkom republiškega in zveznega tekmovanja pod koši resnost pri študentih-košarkarjih močno popusti-

la. Ne glede na to, da je termin za študentsko košarkarsko tekmovanje nekoliko neprimeren (začelo se je odločno prepozno), pa bi morale vse ekipe, ki so se prijavile, tekmovanje tudi športno končati.

REZULTATI 6. KOLA:

medicina : ekonomska 38:37 (21:22)
elektrotehniška : pravna 55:46 (26:24)
FNT : biotehniška 65:50 (23:22)
filozofska : FAGG 20:0
VSTK : strojna 20:0

LESTVICA PO NEPOPOLNEM 6. KOLU

medicinska	6	6	0	307:250	12
ekonomska	6	5	1	425:303	10
FNT	6	5	1	392:356	10
elektrotehniška	5	3	2	328:237	6
VSTK	4	2	2	280:239	4
strojna	5	2	3	176:173	4
FAGG	6	2	4	275:281	4
filozofska	5	1	4	162:202	2
biotehniška	5	1	4	201:262	2
pravna	6	0	6	274:421	0

J. R.

Ples pod koši se je pričel. V zvezni ligi se letos znova borita dve slovenski moštvi. Olimpija sega po najvišji lovoriki. Slovan pa upa na uvrstitev v zlato sredino, kajti tam se mu ne bo treba bati izpada.

Nekaj o Akademskem planinskem društvu

Že leta 1949 so na pobudo študentov — alpinistov ustanovili Akademsko planinsko društvo, ki je kot specializirana organizacija vse do letos delalo v okviru komisije za društveno dejavnost pri univerzitetnem odboru ZSJ.

Delo društva precej varirata, ker je proces hitrega menjavanja kadrov prav pri planincih najbolj pereč. Študentje — planinci se le neradi lotevajo organizacijskega dela, saj žele kratka študentska leta čim bolj izkoristiti za samo rekreacijsko dejavnost. Se tistim, ki so delali v odboru društva, je bilo dolgo časa to delo le osnova za funkcije, ki so jih po končanem študiju prevzeli v ostalih planinskih društvih, bodisi v okviru zveze bodisi v okviru okrajev in občin na terenu. Da je bila situacija še bolj kritična, so bile dotacije včasih tako nizke, da niso zadoščale niti za najosnovnejšo društveno dejavnost.

Letošnji občni zbor pomeni v delu društva tako organizacijsko kakor tudi programsko veliko prelomnico, ki pa je nujna, saj je zaradi kadrovskih in gospodarskih težav vladalo pri delu zadnje dve leti popolno mrtvilo. Ugotovili so, da je program nekje ozko povezan s programom Zveze študentskih organizacij za telesno kulturo in bo društvo zato v njenem sklopu tudi delovalo.

Osnova društva je tudi letos alpinistični odsek, ki pravkar končuje večletne priprave za odpravo v Ande, ki bo zaradi pomanjkanja finančnih sredstev skupno s Planinsko zvezo Slovenije. Odsek vzgaja mlad naraščaj s plezalnimi šolami; starejše, že preizkušene alpiniste za izpopolnjevanje s tabori in tečaji v letnem času bodo sposobnejši člani odšli v francoske Alpe. Popolno novost predstavlja mladinski odsek, ki se ukvarja s šolsko in gimnazijsko mladino. Njegov osnovni cilj je že pri mladincih vzbuditi ljubezen do planin. Delo, ki je spontano in precej raznovrstno, poteka tako, da prirejajo poleg drugega po gimnazijah in šolah tedenska predavanja in izlete. Trudijo se ohraniti kontinuiteto pri prehodu iz gimnazije na fakulteto, pri čemer naj bi svoj delež prispevala novo ustanovljena komisija za delo s študenti, ki skuša navduševati za planinsko rekreativnost v gorah poleg predavanj in izletov tudi s turnirni smuki, smučarskimi tečaji in prireditvami v najlepših planinskih predelih. Komisija se je

povezala z nekaterimi podobnimi skupinami, ki so že formirane na FNT in medicini, in bo skušala to dejavnost prenesti tudi na ostale fakultete.

Društvo razpolaga z znanim študentskim planinskim domom v Tamarju, ki je zaradi adaptacijskih del lani obremenjeval celotno društvo, letos pa se z njim ukvarja le gospodarski odsek. Pri delu odseka je čutili težnjo, da ohranijo dolno Tamar v nespremenjenem stanju, ker se najbolj boje »lažne civilizacije«. Dom naj bi bil vzgled resnične planinske postojanke, dolina sama pa naj bi postala pravo shajališče študentov in ostalih, ki imajo veselje do rekreativne aktivnosti v prirodi. Da bi omogočili pristop čim večjemu številu študentov, so se odločili, da nudijo popust v domu tudi nekaterim drugim organizacijam kot so Zveza študentov, Zveza mladine, taborniki itd. V okviru društva dela tudi foto-kino klub, ki pa se še bori z velikimi težavami, ker delajo člani tudi v ostalih klubih in se bodo zato odslej orientirali predvsem na gimnazijsko mladino in jo skušali popolnoma pridobiti za fotografsko dejavnost med planinci.

Čeprav je društvo največje težave že prebrodilo, je odbor še vedno premajhen, ker alpinisti, ki so njegova glavna sila, ne žele organizacijsko delati in so vse preveč navdušeni le za svoje ozko področje. Vodstvo vidi perspektivo le v tem, da prične

z vzgojo najmlajših kadrov, čeprav je vprašanje, če se ne bo dogajalo tako kot doslej, da bodo po nekajletnem delu zopet odšli v druga društva na terenu, ali pa celo v podobne organizacije kot je npr. Turistična zveza. S. Rutar

MORBA ŠE NE VESTE, DA...

precej indonezijskih študentov, ki študirajo na ljubljanskih fakultetah, igra v prostem času badminton. To ni nič čudnega, saj je Indonezija dežela, v kateri igrajo vrhunski badmintonci. (Indonezijci so bili že dvakrat svetovni prvaki v tej športni disciplini).

Indonezijski študenti trenirajo skupno z igralci Olimpije, ustanovili pa so tudi svoj klub, ki je osvojil na lanskem ekipnem prvenstvu Slovenije III. mesto. Njihov najboljši igralec je inž. Tan Siok Liata, ki je na postdiplomskem študiju fizike v Zagrebu. Ljubljanski študentje-Indonezijci so v zadnjem času dosegli vidnejše uspehe.

... bo ob sedemdeseti obletnici težke atletike v Sloveniji v Ljubljani že četrti mednarodni turnir v dviganju uteži za »Donavski pokal«. Na tem turnirju bodo sodelovale vse države, ki so se udeležile prvih treh turnirjev. To so Madžarska, Češkoslovaška, Bolgarija, Romunija, Avstrija, Zah. Nemčija in Jugoslavija. Tak je tudi jakostni vrstni red po treh kolih tega tekmovanja (München 1961, Bukarešta 1962 in Sofija 1963).

Upajmo, da se bo Jugoslovonom, ki bodo tokrat dvigali doma, posrečilo popraviti svojo dokaj slabo uvrstitev. Prireditve bo od 28. do 30. maja na GR. T. Z.

Ekonomiada je pred vrati

Letošnje največje tekmovanje študentov in študentk ekonomskih fakultet naše države — **E k o n o m i a d a** — bo v Subotici od 17. do 19. aprila.

Doslej so svojo udeležbo prijavile že skoraj vse jugoslovanske ekonomske fakultete, tako da bo tekmovanje v Subotici po udeležbi zelo številno. Prijavili so se tudi ljubljanski študentje.

Tekmovanje bo v rokometu (fantje in dekleta), košarki, namiznem tenisu, streljanju, šahu in verjetno tudi v kaki drugi disciplini.

Ljubljanski ekonomisti športniki — izkažite se!

POSEBEJ ZA ŠTUDENTE (lahko berejo tudi drugi)

Vsak začetek je težak. Takih je tudi prvih pet, šest let na fakulteti. Indeks ni težko dobiti. Težko ga je obdržati!

Zakaj profesorji niso tako darežljivi kot kolegice?

Danes ne potrebujemo enostranskih strokovnjakov. Zato čim večkrat menjajte fakultete.

Ne zamuajte predavanj. Ali ni lepše... ostati doma in spati.

Pomlad je za študente doba učenja in doba ljubezni. Za mnoge le slednje.

Pomnite! Prazen indeks izdaja tudi prazno glavo.

Vsak drugi študent pade na izpitu. Toda ni potrebno, da ste povsod prvi.

Nekateri predlagajo, da tudi na fakultete uvedemo rotacijo. Tako bi tudi nekateri večni bruci prišli v drugi letnik.

Po številu študentov smo na drugem mestu v Evropi. Seveda, po številu tistih, ki študirajo, a ne tistih, ki fakulteto tudi končajo.

»Od rojstva pa do groba, najlepša so študentska leta« – zakaj ne bi teh potemtakem podaljšali kot se največ da?

Če na izpite greste »brez veze«, bi bilo dobro, ko bi si poiskali neko zvezo.

Kolegi! Za izpit se pripravljajte s kolegicami. Tako vam vsaj ne bo žal, če boste padli.

Kolegice! Nikar ne hodite na izpite lahko oblečene. Lahko se prehladite.

Bolj pazite na roke kot na svoje boke!

Poznam študenta, ki je od vseh izpitov napravil samo... šoferskega.

Edina skrb študentov so IZPITI. Zakaj jim ne bi tudi te skrbi sneli z vratu? Ukinimo jih!

Vprašanje večnega bruca: »Ali veste za kakšno novoustanovljeno fakulteto?«

Lahko je kritizirati tak sistem študiranja. Težko pa ga je preiti!

Ivica DJUKIĆ

STOPNJEVANJE

Trije so se znašli pred zidom: prvi, pameten, je šel okrog njega. Drugi, neumen, je zid prebil z glavo (neumni imajo namreč trde glave). Tretji – in ta je bil najpametnejši – je šel skozi nastalo luknjo.

ROTACIJA

Če se vetrnica obrne proti vetru, se zavrti, moderneje: zarotira. Torej pazite!

SAMOUPRAVLJANJE

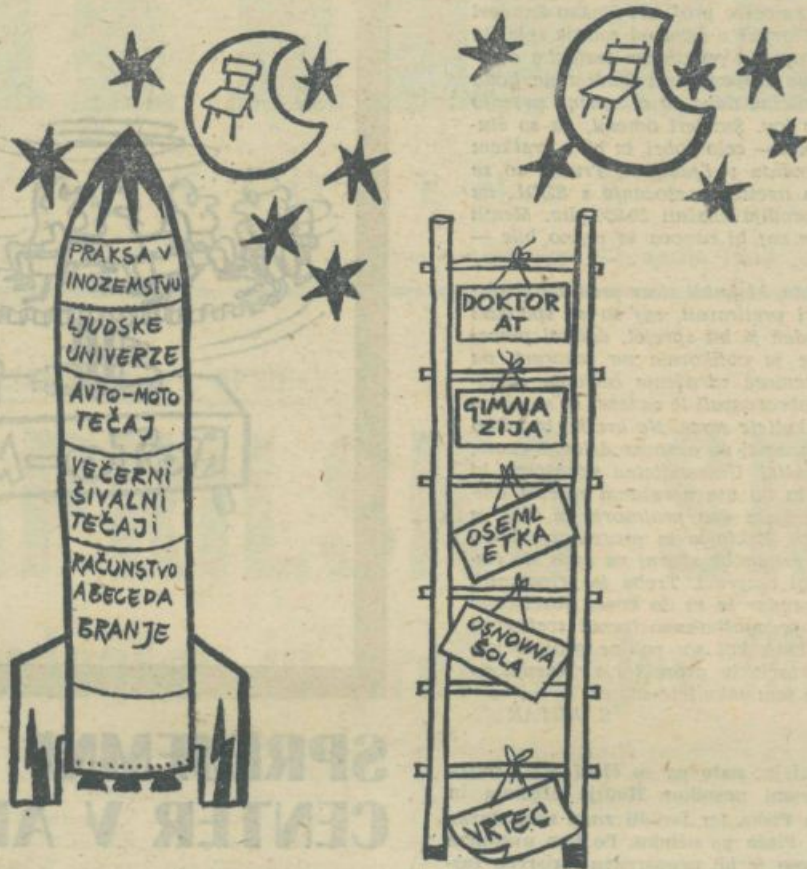
Štiri ure, to je od začetka do konca sestanka, je govoril o samoupravljanju. Res odličien samoupravljaec!

ENOSTAVNO

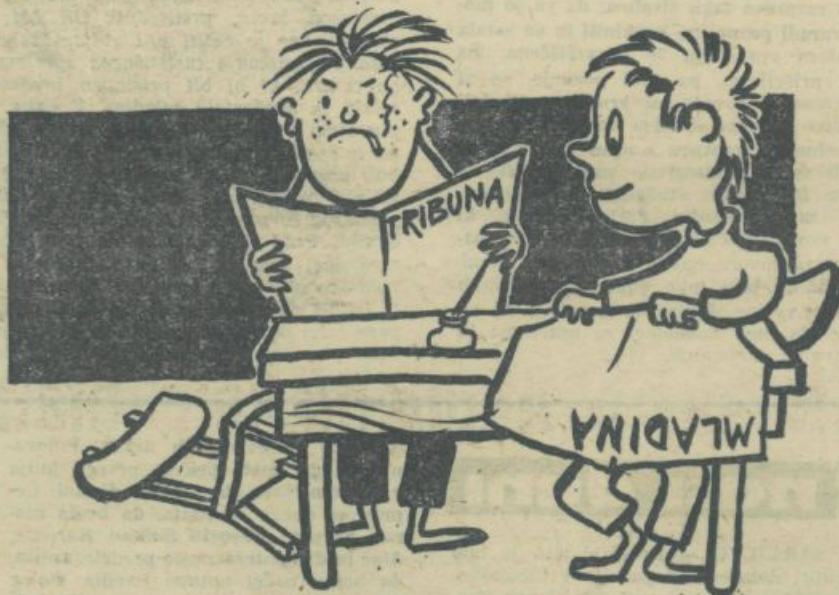
Le zakaj bi se sploh nervirali? Delajmo tako, kakor dela večina: če se jim posreči, se hvalijo, če se jim ponesreči, pa pravijo: »Tovariši, na napakah se vendar učimo!«

Frane BELČIĆ

OH, KAKO JE DOLGA POT...

Sodobna povest o porednem Jakcu in pridnem Mihcu

DVAJSET LET POZNEJE

Med borbo so največ zalegli tisti borci, ki so spuščali rafal za rafalom na sovražnika.

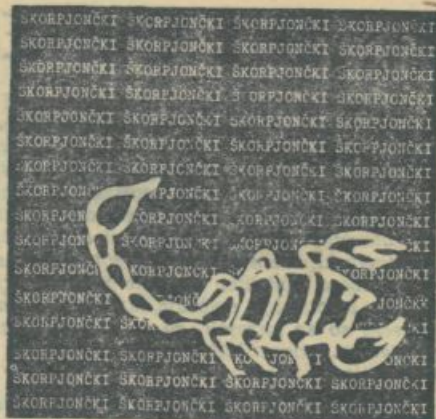
Zdaj pa nekateri užigajo rafal za rafalom besedi po – prijateljih.

Partizani so se pričeli boriti goloroki. Vse so morali iztrgati sovražniku iz rok.

Danes nekateri izkrivljajo tovrstne tradicije iz NOB.

USPELO POSREDOVANJE

Nadvse smo veseli, da je miličnik tov. Milčinski aretiral Bojana Adamiča. Skoda, da tega ni storil že prej. Precejšen del slovenske TV publike bi mu bil zato zelo hvaležen. (In Lola Novaković tudi!)

O PROMETNI VZGOJI MLADINE

Mladinci in mladinke, nikar ne poslušajte Tomaža Terčka in ne vozite se z njim na kolesarske izlete. Kajti z njim vstric voziti, to vas bo drago stalo. Miličniki so pri izrekanju mandatnih kazni za tovrstne prometne prekrške neusmiljeni.

CUDEŽNA JE TA POMLAD

Na enem od oddelkov biotehniške fakultete so si baje že dalj časa želeli skupnega sestanka komunistov, profesorjev in študentov. Zdaj, ko se v pomladi vse prebuja in cvete, bodo prizadevanja kronana z uspehom kar en, dva, tri.

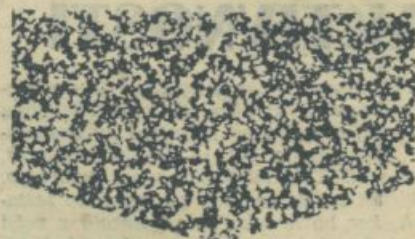
CVET Z EKONOMIJE

V petek, 10. aprila je na oglasni deski za obvestila študentom s področja predvojaške vzgoje na ekonomski fakulteti visela dopisnica, s katero vabijo študente na razgovor o odgovornosti mladih ljudi za splav, ki je bil v Naselju dne 25. MARCA LETOS. Zakaj visi prav na tej deski, ni znano.

BOLAN DUH V BOLNEM TELESU

Nič čudnega ne more biti, da pride do raznih »nezdravih« odklonov med študentsko mladino. Saj so jih same besede. Na tekmoivanju v krosu pride šest študentov.

O raznih rečeh

Koš iz uredništva je obiskal svojega rojaka, ki je stal na ulici in mu pomilovalno rekel: »Ti, revček, si vedno prazen!«

Neki Fičko se je znašel in zdaj odlično zasluži. Vsak večer honorarno trobi na nekem plesu.

Med nekim prepirom se je mleko zadrl nad kruhom: »Kdo bi tebi sploh mogel kaj dokazati? Si preveč trdi!«

Kilogram kave je dejal mali ekspres kavi v neki kavarni: »Ali veš, da so nam znižali ceno?« »Nes, je odgovorila, to se mene nič ne tiče.«

Zoga se je naposled znašla v golu, ki jo je radostno pozdravil: »Kje si moja draga? Ze dolgo te nisem videl!«

Igla je zaupala svojemu prijatelju svinčniku: »Ne vem, zakaj, ampak tale magnet me neobičajno privlači!«

Učitelj je poklical k sebi stari telefon in se mu pritožil: »Vaš malček me precej skrbi. Vse znanje mu gre pri enem ušesu noter, pri drugem pa ven.«

PAZITE NA SVOJE NAPAKE! LAHKO VAM JIH KDO UKRADE!

Zobna ščetka je prišla k zdravniku, da mu potoži o manjvrednostnem kompleksu. Vsi so ji pokazali zobe.

IVICA DJUKIĆ

STATUT UNIVERZE SPREJET

Preteklo soboto je bila v sejni dvorani univerze skupna seja univerzitetnega sveta in univerzitetne uprave. V uvodnem poročilu je rektor univerze prof. dr. Makso Snuderl nanašal nekaj največjih problemov, s katerimi so se ukvarjali v času od zadnje seje, ki je bila 29. januarja. Omenil je, da so se udeležili v Beogradu posebnega sestanka o reformi, na katerem so bili soglasni, da zaenkrat novega stopenjskega študija ne bodo uvajali, prav tako pa ga ne bodo odpravljali, ker je triletna doba za dokončno presojo reforme prekratka. Ko je govoril o tujih študentih, je tov. Snuderl omenil, da so študijski uspehi, razen nekaterih izjem, v glavnem zadovoljivi — celo dobri, in bo v kratkem tudi srečana podelitev diplome prvemu tujemu diplomantu v Ljubljani. Trudili so se tudi za izboljšanje položaja študenta. V ta namen so imeli posvetovanje s SZDL, na katerem so se strinjali, da bi morala minimalna štipendija znašati 20.000 din. Menili so tudi, da morajo biti posojila le začasna rešitev, ker naj bi osnova še vedno bile — štipendije.

Bistveni del je bil posvečen sprejetju predloga statuta, ki je bil sicer predmet široke razprave, vendar so po našem mnenju včasih nekateri pretiravali, saj so se spotikali celo ob nerodnosti v stilu pisanja. Tako je statut, preden je bil sprejet, doživel precej sprememb, kar pa je posledica osnovne misli, ki se je oblikovala na razpravi, da univerza, za razliko od fakultet, ni delovna enota, temveč združenje oziroma samoupravna skupnost. Tako bodo odslej v njenem okviru obravnavali le zadeve, ki so skupnega pomena, vsa ostala vprašanja pa bodo reševale fakultete same. Na kratko bi lahko spremembo označili kot decentralizacijo oz. prenos dejavnosti na osnovne delovne enote, univerza pa bo le koordinator dela teh enot, to je fakultet. Univerzitetna skupščina, ki se je pokazala kot neučinkovita, ne bo več obstajala in bo vsa vprašanja reševal univerzitetni svet, ki ga bodo razširili tako, da bosta v njem dva profesorja in, kar je posebej pomembno, tudi en študent iz vsake fakultete. Rektorja in prorektorja bodo volili po fakultetah s tajnim glasovanjem. Ker so bile pripombe skoraj na vseh 150 členov, je bil statut precej popravljen in sprejet po dolgi razpravi. Treba je pripomniti, da ima vidno mesto po novem statutu tudi študent, vendar še ni do konca razčiščen vprašanje, ali bo imel študent kot enakopraven član pedagoško-znanstvenih svetov po fakultetah tudi volilno oz. glasovalno pravico pri zadevah kot so: volitve profesorjev, docentov, asistentov itd. in tako tudi pri volitvah rektorja in prorektorja. Mnenja so bila deljena in kaže, bodo morale dati zadnjo besedo o tem fakultete same.

S. RUTAR

REVIE ŠTUDENTOM

Univerzitetni odbor ZSJ podpira pobudo, da bi bile revije, ki obravnavajo kulturno in družbeno problematiko, dostopne študentom po nižjih cenah. Tako bi se v večji meri prispevali k aktivnemu vključevanju študentov v družbeno dogajanje. Znižanje naročnin bo skušala organizirati kulturna komisija.

TRAKTORSKI KLUB

Na biotehniški fakulteti so ustanovili traktorski klub, ki bo prirejal traktorske in avto-moto tečaje. Prvi traktorski tečaj se bo predvidoma začel 20. aprila.

KOMISIJA DRUŠTVENIH AKTIVNOSTI

Pred dnevi je imela komisija za društveno aktivnost, ki dela pri univerzitetnem odboru, v katero so vključene specializirane organizacije kot so Počitniška zveza, zveza SOLT in taborniki, svojo prvo sejo. Sklenili so, da se bodo odslej redno sestajali, ker bo le tako delo potekalo v večji medsebojni koordinaciji, univerzitetni odbor pa bo imel o delu teh organizacij jasnejšo sliko. Ker so ugotovili, da dejavnost tabornikov in SOLT po fakultetah še nima vidnejšega mesta, so sklenili, da bodo 20. aprila sklicali plenum, katerega se bodo poleg predstavnikov UO udeležili vsi tehnični referenti po fakultetah in predstavniki taborniške organizacije. Na plenumu bodo govorili o specifični vlogi teh organizacij in o predlogu, da prično v novem šolskem letu delati te organizacije kot enakovredne komisije ostalim v fakultetnih odborih. Udeleženci so menili, da je plansko društvo, ki je doslej delalo v sklopu te komisije, pogrešilo, ko se je vključilo v delo Zveze študentskih organizacij za telesno kulturo.

DEBATNI VEČER

Kulturna komisija pri univerzitetnem odboru ZSJ je skupaj s fakultetnim odborom medicincev priredila preteklo soboto v prostorih FO na medicinski fakulteti uspešen večer z naslovom »Proza, pesni, slike in beseda«. Na večeru so sodelovali sodelavci revije Problemi. V enournem programu je najprej prebral pisatelj Miško Kranjec odlomek iz dela Mladost

v močvirju, nato pa so člani SNG recitali pesmi pesnikov Rudija Miškota in Bojana Piska ter izvedli znan skeč Zarka Petana Plača po učinku. Po tem uvodnem programu je bil neposreden, prisrčen razgovor med študenti in povabljenimi. Miško Kranjec je orisal ozadje nastajanja njegove znane tetralogije o zgodovinskem pohodu 14. divizije, ostali pa so sodelovali v razgovoru, ki je obravnaval predvsem poglede na različne smeri umetnosti. Ko so obravnavali revijo Problemi, je postala razprava tako živahna, da so jo morali zaradi pozne ure prekiniti in so ostala nekatera vprašanja še nerazčiščena. Ze pred pričetkom, pa tudi pozneje, so si udeleženci v sosednjem prostoru ogledali razstavo znanega slikarja Dovjaka in v neposrednem razgovoru z njim zaključili ta uspešen večer. Mimogrede smo opazili, da so se na večeru študentje najbolj zanimali za dramatika Zarka Petana, ki je s svojim načinom pisanja in tudi načinom razgovora navdušil študente. Menimo, da je bilo tako zopet demantirano mnenje večine kulturnih komisij, ki so trdile, da med medicinci za umetnost in kulturo ni zanimanja.

naši dani

SARAJEVO — Prejšnje leto je bilo čutili določeno stagnacijo v ideološko-političnem razvoju mladih članov Zveze komunistov prirodoslovno-matematične fakultete. Menijo, da razlog ni bil v premajhnem številu predavanj, temveč so bila predavanja na hitro in slabo pripravljena in tako nekatere niso. Da se praksa prejšnjih let ne bi ponovila, so letos podrobno pregledali preteklo delo in se pogovorili o novih oblikah. Razen tega se je že začel seminar o marksistični vzgoji, ki bo trajal do konca šolskega leta, predavatelji pa so izključno profesorji.

Študentski list

ZAGREB — Na strojni fakulteti so na sestanku fakultetnega sveta sprejeli sklep o minimalnem, normalnem in maksimalnem številu ur predavanj učnega osebja. V bodoče se bo število ur predavanj gibalo od 2 do 10 za profesorje, 2 do 6 za docente in 6 do 20 ur za asistente. Te številke se nanašajo samo na ure predavanj v okviru normalnega 48-urnega delovnega tedna. Menijo, da bo nov sklep pozitivno vplival na razbremenitev predavateljev in omogočil večji priliv mladih.

INDEX

NOVI SAD — Dva novosadska študenta se pripravljata na nenavadno potovanje. Sklenila sta, da bosta v letošnjih počitnicah prepotovala na mopedih

SPREJEMNI CENTER V AK

Pred dnevi je bilo na pobudo študentov na izvršnem odboru Počitniške zveze Slovenije posvetovanje o turističnem sprejemnem centru. Posvetovanje, katerega so se poleg IO PZS in IO PZ okraja Ljubljana udeležili tudi sekretar OK ZK Ljubljana, predsednik OK SZDL, predsednik okrajne skupščine Ljubljana, predsednik mestnega sveta, predsednik OK LM, so sklicali, ker je čutili v Ljubljani že dalj časa pomanjkanje turističnega sprejemnega centra, ki bi bil pristopen predvsem šolski in študentski mladini. V času, ko postajajo medsebojni obiski raznih fakultet iz vseh naših univerzitetnih centrov vse bolj pogostni, pa to pomanjkljivost, ki so jo vsa ostala naša večja mesta v večini primerov že odpravila, čutijo posebno študentje. Pred kratkim so namreč dobili medicinci tretjega letnika ponudbo za izmenjavo obiskov z medicinci Sarajeva, peti letnik pa enako ponudbo iz Beograda, prav tako pa jih dan za dnem dobivajo iz vseh glavnih mest tudi ostale fakultete.

»Colibri« 15 evropskih držav. Potovanja, ki ga bosta pričela prvega julija v Novem Sadu, bo trajalo 45 dni. Čeprav se dobro zavedata, da bosta morala na poti prevoziti Balkan, Karpate, Alpe in druge težavnejše predele, trdita, da bosta načrt gotovo izvedla. Poleg drugega jima je namen potovanja tudi praktična uporaba esperanta, obiski študentskih esperantskih klubov in prisostvovanje na kongresu esperantistov v Haagu od 1. do 8. avgusta. Ker bo potovanje združeno z velikimi izdatki, sta zaprosila nekatere tovarne in podjetja za pomoč, da bi na potovanju reklamirala njihove proizvode. Nekaj sredstev sta že dobila, nekaj pa jih še pričakujeta. Potovala bosta z navadnimi in tranzitnimi vizami.

student

BEograd — Na nedavnem zasedanju prosvetno-kulturnega zbora zvezne skupščine, kateremu je prisostvoval tudi predsednik Edvard Kardelj, so razpravljali o problemih visokega šolstva. Prišli so do zanimive ugotovitve, da Jugoslavija spada danes med države z najvišjim številom študentov z ozirom na število prebivalcev. Pri nas študira 160 tisoč študentov v 256 visokošolskih institucijah s 85 študenti na deset tisoč prebivalcev je naša država tretja na svetu za ZDA in SZ. Od skupnega števila je tretjina izrednih študentov. Na zasedanju so ugotovili, da je reforma dala lepe rezultate, saj se je prej predvsem šolal strokovnjak splošnega tipa, ki je imel po končanem študiju težave v prilagajanju zahtevam prakse. S skrajšanjem učnih načrtov in raznimi drugimi ukrepi je bilo omogočeno izšolati strokovnjake določenega profila z nedvomno širšo splošno izobrazbo.

Ker je goste nemogoče prenočiti, morajo vsi ponudbe odbiti, čeprav je očitno, da si študentje iz ostalih republik najbolj želijo priti v Slovenijo. Na posvetovanju so ugotovili, da obvladajo samo dve možnosti in sicer, da prično z novogradnjo ali da preuredijo Akademski kolegij v novi turistični sprejemni center. Ker menijo, da bodo verjetneje uspeli z gradnjo novega študentskega doma, so sklenili, da bodo okrajne skupščine in občine dajale večja sredstva za gradnjo študentskega doma in da bodo po njegovi dograditvi kolegij adaptirali v sprejemni center. Odlučitev pa še ni dokončna, ker so ugotovili, da bo ta rešitev združena z večjimi finančnimi sredstvi, saj bo že preselitev vsake postelje precej draga.

USTANOVNA SKUPŠČINA

Prejšnjo soboto je bila v Ilirski Bistrici ustanovna skupščina sekcije študentov iz občine Ilirska Bistrica. Sekcija bo delala v okviru kluba primorskih študentov. Na skupščini je bila poudarjena vloga študentov v družbenem dogajanju komune. Predvsem se bo morala nova sekcija boriti za to, da bo v občinski štipendijski komisiji imela svoje predstavnike. Povečati bo morala sodelovanje z ZMS, s katero bo odprla klubski prostor v Ilirski Bistrici. V načrtu imajo še brucovanje, prirejanje izletov ipd.

SREČANJE GOZDARJEV

Gozdarski oddelček biotehniške fakultete v Beogradu bo priredil v sredini aprila prvo konferenco vseh gozdarskih fakultet Jugoslavije. Na sestanku fakultetnega odbora gozdarjev v Beogradu so namreč ugotovili, da je skrajni čas, da skušajo mnogo aktualnih problemov urediti na takšnem sestanku. Ob tej priložnosti bo v Beogradu odprta velika razstava fotografij s področja gozdarstva, udeleženci pa se bodo pomerili v košarki, rokometu, odbojki, nogometu in atletiki. Kot zanimivost naj omenimo, da bodo tekmovali tudi študentke. Kulturna komisija pripravlja za zaključni večer svečano akademijo, na kateri bodo najboljši prejeli nagrade in priznanja.

TEDEN PRAVNIKA

Pretekli teden so praznovali na pravni fakulteti svoj tradicionalni praznik. Teden pravnika se je začel s svečano akademijo na fakulteti, kjer so nastopili akademski pevski zbor »Tone Tomšič« in recitatorji, razen tega pa so izvedli tudi nekaj klavirskih skladb. Praznovanju so dala živahen ton športna srečanja med letniki prve in druge stopnje. Svoj teden so pravniki zaključili z vsakoletnim pohodom na Rašico.